

AKILLI İÇERİK OLMADAN;

AKILLI TAHTA,

TEKNOLOJİK BİR TAHTA

OLMAKTAN

ÖTEYE GEÇEMEZ..!

ELFi YAYINCILIK
Elmas Fikirler

YAYIN KURULU

Hazırlayanlar

Nazlı AYDIN, Serap SEYFİ

YAYIMA HAZIRLAYANLAR KURULU

Kurumsal Yayınlar Yönetmeni

Saime YILDIRIM

Kurumsal Yayınlar Birimi - Dizgi ve Grafik

Mustafa Burak SANK & Ezgi GÜLER & Meltem TEMEL

Sumru ALMACAK & Gamze KAYA & Pınar KORKMAZ

Yasin ÇELEBİ & Reyhan KARAHASANOĞLU & Nihan CAN

Baskı - Cilt

.....
.....
.....
.....

İstanbul - 2015

Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları Elfi Yayıncılık'a aittir. Kısmi de olsa alıntı yapılamaz, metin ve soruları aynen değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi ya da başka bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

Copyright © Tüm Hakları Saklıdır.

8.SINIF

TÜRKÇE

AKILLI DERS DEFTERİ

ADI _____

SOYADI _____

SINIFI _____

NO _____

Defterlerimizi Tanıyalım

Neler Öğreneceğim?

Ünite kazanımlarının öğrencilerin ilgisini çekecek şekilde belirtildiği bölümdür.

Örnek

Derste verilen konu ile ilgili sorunun çözümünün verildiği bölümdür.

Çöz Öğren

Derste işlenen konuların öğrenilip pekiştirilmesi için öğrencilerin çözeceği açık uçlu veya çoktan seçmeli sorulardır.

Dikkat

Derste işlenen konu ile ilgili dikkat edilmesi gereken uyarılar, istisnalar, notlar, vb. içeriklerin yer aldığı hareketli kutudur.

Bunları Biliyor Musun?

Derste işlenen konu ile ilişkili gerçek hayattan merak uyandıracak ilginç bilgilerin yer aldığı hareketli kutudur.

Biraz Ara Verelim

Derste işlenen konular ile ilgili oyun, bulmaca, zeka soruları, vb. içeriklerin yer aldığı hareketli kutudur.

Haydi Sen Yap

Derste işlenen konular ile ilgili öğrencilerin bireysel, arkadaşlarıyla veya ailesiyle birlikte gerçekleştirebileceği ders dışı müze önerisi, roman tavsiyesi, atölye çalışması, bilimsel çalışmalar, vb. içeriklerin yer aldığı hareketli kutudur.

Ödevim

Derste işlenen konu ile ilgili öğrencilere verilen ödevlerin yazıldığı hareketli kutudur.

Defterlerimizi Tanıyalım

Etkinlik Sayfam

Ders esnasında öğrencilerin bireysel veya grupta çalışacağı konu ile ilgili üst düzey düşünme becerileri kazandıran çalışma sayfasıdır.

Ünite Özetim

Ünitelerin sonunda yer alan ünite konularını özetleyen kavram ağlarıdır.

Ne Kadar Öğrendim?

İlgili üniteadaki tüm işlenen konuları içeren, öğrencilerin ne kadar öğrendiklerini test eden, açık uçlu ve çoktan seçmeli sorulardan oluşan bölümdür.

Rehberlik Köşem

Ünite sonlarında rehberlik çalışmalarının yer aldığı bölümdür.

Öz Değerlendirme Formum

Ünite sonlarında öğrencilerin ünite kazanımları ile ilgili kendilerini duyuşsal olarak değerlendirebilecekleri formdur.

Notlarım

Ünitelerin sonlarında ve sayfa altlarında not almak için bırakılmış alanlardır.

Gelişim Raporum

Öğrencilerin yıl içinde girdikleri sınavların ve hazırladıkları projelerin notlarını yazdıkları bölümdür.

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

1. Metin	10
Etkinlik Sayfam	31
2. Metin	32
Etkinlik Sayfam	59
3. Metin	60
Etkinlik Sayfam	84
4. Metin	85
Etkinlik Sayfam	100
Ünite Özetim	101
Ne Kadar Öğrendim	102
Öz Değerlendirme Formum	104
Rehberlik Köşem	105

2. ÜNİTE

1. Metin	110
Etkinlik Sayfam	132
2. Metin	133
Etkinlik Sayfam	150
3. Metin	151
Etkinlik Sayfam	162
4. Metin	163
Etkinlik Sayfam	170
Ünite Özetim	171
Ne Kadar Öğrendim	172
Öz Değerlendirme Formum	174
Rehberlik Köşem	175

İÇİNDEKİLER

3. ÜNİTE

1. Metin	180
Etkinlik Sayfam	192
2. Metin	193
Etkinlik Sayfam	203
3. Metin	204
Etkinlik Sayfam	211
4. Metin	212
Etkinlik Sayfam	220
Ünite Özetim	221
Ne Kadar Öğrendim	222
Öz Değerlendirme Formum	225
Rehberlik Köşem	226

4. ÜNİTE

1. Metin	230
Etkinlik Sayfam	238
2. Metin	239
Etkinlik Sayfam	244
3. Metin	245
Etkinlik Sayfam	255
4. Metin	256
Etkinlik Sayfam	261
Ünite Özetim	262
Ne Kadar Öğrendim	263
Öz Değerlendirme Formum	265
Rehberlik Köşem	266

İÇİNDEKİLER

5. ÜNİTE

1. Metin	270
Etkinlik Sayfam	277
2. Metin	278
Etkinlik Sayfam	296
3. Metin	297
Etkinlik Sayfam	302
4. Metin	303
Etkinlik Sayfam	309
Ünite Özetim	310
Ne Kadar Öğrendim	311
Öz Değerlendirme Formum	313
Rehberlik Köşem	314

6. ÜNİTE

1. Metin	320
Etkinlik Sayfam	332
2. Metin	333
Etkinlik Sayfam	342
3. Metin	343
Etkinlik Sayfam	348
4. Metin	349
Etkinlik Sayfam	356
Ünite Özetim	357
Ne Kadar Öğrendim	358
Öz Değerlendirme Formum	360
Rehberlik Köşem	361
Ürün Dosyası Kullanma Yönergem	365
Kavram Sözlüğüm	366
Kaynakçam	370
Haftalık Türkçe Ders Programı	371
Gelişim Raporum	372

Ünite 1

Neler Öğreneceğim?

1. Hikâye, roman, şiir ve anı nedir?
2. Sözcüğün anlam özellikleri ve aralarındaki ilişkiler nelerdir?
3. Söz sanatlarını nasıl buluruz?
4. Cümleler arası anlam ilişkileri nelerdir?
5. Deyimler, atasözleri ve özdeyişler nedir? Aralarındaki farklar nelerdir?
6. Sözcüklerin doğru yazımları nasıldır?
7. Nokta, virgül, noktalı virgül ve iki noktanın görevleri nelerdir?
8. Paragrafta konu, ana düşünce, yardımcı düşünce nasıl belirlenir?
9. Fiilimsiler nedir? Türleri nelerdir? Cümle içerisinde nasıl belirlenir?

1. Metin

Edebi Bilgiler

Hikâye (Öykü) Nedir?

Hikâyenin Özellikleri

- Hikâyede yaşanmış ya da yaşanması muhtemel olaylar kurgulanarak anlatılır.
- Hikâye olay, kişi, yer, zaman, dil ve anlatım unsurlarından oluşur.
- Hikâyede olaylar birinci kişi ağzından veya üçüncü kişi ağzından anlatılır.
- Hikâyede kişi ve olay sayısı azdır.
- Türk hikâye yazarlarından bazıları şunlardır: Ömer Seyfettin, Sait Faik Abasıyanık, Muzaffer İzgü...

Hikâyenin Unsurları

- 1) **Olay:** Hikâyede anlatılan yaşantı veya durumdur. Hikâyenin merkezini oluşturur.
- 2) **Kişi:** Olayı veya durumu yaratan ya da yaşayan insanlardır.
- 3) **Yer:** Olayın veya durumun olduğu, yaşandığı çevredir.
- 4) **Zaman:** Olayın veya durumun yaşandığı vakittir. Hikâyede zaman dönem, mevsim, ay, gün ya da an olarak verilebilir.
- 5) **Dil ve Anlatım:** Hikâyelerde dil açık, anlaşılır, günlük konuşma diliyle yazılmasının yanı sıra deyimler ve atasözleriyle de zenginleştirilir.

Hikâyelerde anlatım ise iki şekilde olur. Bunlar:

a) **Birinci Kişi Ağzıyla Yapılan Anlatım:** Yazar olayın veya durumun içindedir. Olayın akışı içinde aktiftir. Bu anlatımda "ben" ve "biz" sözcükleri kullanılır ve fiil çekimlerindeki şahıslar I. tekil ve I. çoğul kişiyle yapılır.

Örnek

Akşam saatlerinde eve varmıştım. Gökyüzü koyu lacivert bir renkteydi. Elimdeki çantanın ağırlığını ruhumda bile hissedebiliyordum. Merdivenlerden çıkarken Aslı'yla yaptığımız konuşmayı düşündüm. Aslı'yla yıllardır arkadaştık. Bu kararı neden bu kadar geç almıştık ki?

Notlarım

b) Üçüncü Kişi Ağızyla Yapılan Anlatım: Bu anlatımda yazar gözlemcidir. Olaya veya duruma dahil değildir. Bu anlatımda “ sen, siz, o ve onlar “ sözcükleri kullanılır.

Örnek

Gece yarısı bir anda neden uyandığını anlayamamıştı. Kabus gördüğünü düşündü. Yatağından yavaşça kalkıp omzuna rahmetli anneannesinin ördüğü yeleğini giydi. Kapının yanında duran pembe kalpli terliklerini ayağına geçirdi. Mutfağa su içmeye gitti.

Bunları Biliyor Musun?

Edebiyatımızdaki ilk hikâye Ahmet Mithat Efendi'nin Letaif-i Rivayet (Söylenegelen Güzel Hikâyeler) adlı kitabıdır (1870).

Edebiyatımızdaki Batılı anlamda yazılan ilk küçük hikâye kitabı Samipaşazâde Sezai'nin Küçük Şeyler adlı eseridir (1872).

Çöz Öğren

Aşağıda verilen boş sayfalara Birinci Kişi Ağızından Anlatım ve Üçüncü Kişi Ağızından Anlatım paragrafları yazınız.

Birinci Kişi Ağızından Anlatım	Üçüncü Kişi Ağızından Anlatım

Notlarım

Sözcükte Anlam

Sözcük Nedir?

Sözcükte Anlam Özellikleri

1. Gerçek (Temel) Anlam

Örnek

Kütüphanedeki ince kitapları rafın üst bölümüne koydu.
Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinden iki deli kaçmış.
Mangalın kömürlerini koyup çıraları kibritle yaktı.

2. Yan Anlam

Notlarım

Örnek

Esmer, uzun boylu, ince bir kızcağızdı Gülnihal.
Yaşadığım bu deli sevinç aslında hüznümün başlığıymış.
Salatadaki acı biber sofrada sadece benim ağzımı yakmıştı.

3. Mecaz Anlam

Örnek

Burak Bey'in davaya ince hesaplar yaparak hazırlandığını herkes bilir.
Barbut İhsan'ın deli biri olduğunu tüm Beyoğlu esnafı dün gördü.
Sıradan bir şirket toplantısı yüzünden tatilimi yakmam.

4. Terim Anlam

Örnek

Azı dişleri için köprü tedavisi uygulanacağı tahmin etmemişti.
Penaltı kaçırmak her futbolcunun kabusudur.
Belli bir oranda büyütülüp küçültülebilen şekillere fraktal denir.

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıdaki tabloda cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerinden uygun olanı işaretleyiniz.

Cümleler	Gerçek Anlam	Yan Anlam	Terim Anlam
Konuşmasındaki <u>taşlar</u> hep banaydı, sen de fark ettin mi?	☐	☐	☐
Marmara'daki <u>fayın</u> ne zaman kırılacağı önemli bir soruydu.	☐	☐	☐
Beni bu <u>masallarla</u> kandıramazsın artık.	☐	☐	☐
Ahmet Ümit'in son kitabı bazı <u>çevrelerin</u> tepkisini çekti.	☐	☐	☐
Elif Şafak'ın son kitabının <u>kapağına</u> elini bile sürmedi daha.	☐	☐	☐
İptal edilen <u>soru</u> için MEB hiçbir açıklama yapmadı.	☐	☐	☐
<u>Kara</u> bir haberdirdi bizi hayattan soyutlayan.	☐	☐	☐
Üniversiteyi yurt dışında okumak için <u>evraklarını</u> hazırlamalı.	☐	☐	☐
<u>Derin</u> bir nefes aldıktan sonra konuşmaya başlamalıyım.	☐	☐	☐
Pandalar nesli tükenen <u>hayvanlardan</u> biri olabilirmiş.	☐	☐	☐

Bunları Biliyor Musun?

Türkçede en çok anlamı olan kelime "çıkmaq" kelimesidir. 56 tane anlamı vardır.

5. Çok Anlamlılık

Notlarım

Örnek

	Anlam	Cümle
BAŞ	İnsan ve hayvanlarda vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa.	Başına konan kelebek ona şans getirdi.
	Bir topluluğu yöneten kimse.	Devletin başındakiler sonunda sesimizi duydu.
	Başlangıç.	Hafta başında bu raporu teslim etmeliyim.
	Temel, esas.	Her şeyin başı sağlıkmış, yeni anladım.
	Arazide en yüksek nokta.	Dağın başına otel yapma kimin aklına gelir ki?

Çöz Öğren

- I. Buranın sert havası yüzünden elleri çorak toprak gibi oldu.
 II. Babam sert bir insan olduğu için hepimiz ondan çekinirdik.
 III. Kahvenin tadı çok sert, genzimi yaktı.
 IV. Yurttaki sert yönetim üniversite hayatımı zindana çevirdi.
“Sert” sözcüğü yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

Biraz Ara Verelim

Yorgan Gitti Kavga Bitti

Bir gece sabaha karşı Nasreddin Hoca'nın evinin önünde patırtı gürültü ayyuka çıkmış. Hoca bakmış birkaç kişi kıyasıya kavga ediyor. Hemencecik yorgana sarındığı gibi dışarı fırlayıp adamları ayırmaya kalkmış. Kalkmış kalkmasına da adamlar kavgayı bırakıp Hoca'nın sırtından yorganı kaptıkları gibi tüymüşler. Hoca otuz iki dişi mızıka çalarak eve dönmüş. Tir tir titreyen Hoca'ya karısı uykulu bir sesle sormuş:

- Kavga ne oldu?
 — Ne olsun, demiş Hoca. Yorgan gitti, kavga bitti!

Notlarım

Cümlede Anlam

Cümlenin Anlam Özellikleri

Nesnel Cümleler

Örnek

Televizyonu 1923'te , John Logie Baird İngiltere'nin Hastings kasabasında icat etmiştir.
Osmanlı İmparatorluğu'nda donanma komutanına Kaptan-ı Derya denirdi.
Matruşka, Rus yapımı bir oyuncak bebek türüdür.

Öznel Cümleler

Örnek

Cem Yılmaz'ın son filminin müzikleri ilk filmlerindeki müziklerle kıyaslanamaz.
Ataol Behramoğlu'nun şiirleri tuvaldeki bir fırça darbesi gibidir.
Dostluk, üzerine tozlanmış bir aile albümüdür benim için.

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıdaki tabloda verilen cümleleri kanıtlanabilirlik açısından inceleyiniz.

Cümleler	Nesnel	Öznel
Altın, kimyada 'Au' sembolü ile gösterilen yumuşak, parlak sarı renkte kimyasal bir elementtir.		
Rüzgâr şarkı söylerken ağacın yaprakları dans ediyordu âdeta.		
Ses şiddetinin birimine desibel denir.		
Kabadayı filminde Şener Şen ustalığını konuşurmuş yine.		
İstanbul sokakları bir labirenttir çıkışı bulunamayan.		
Mevlana'nın türbesi Konya ilimizde bulunuyor.		
Şair; müziği yastık, sayfası yorgan, kalemi çarşaf olan kişidir.		
Sitenin birinci bloğu griyken diğer blokları yeşil renkte boyanmış.		
Bodrum evrenin merkezidir benim için.		
Yazarın son kitabı üç yüz elli yedi sayfadan oluşmaktaydı.		

Ödevim

Notlarım

■ Paragrafta Anlam

Paragrafın Anlam Yönü

Paragrafta Konu

Çöz Öğren

Aşağıdaki paragrafların konularını verilen boşluklara yazınız.

Renklerin psikolojik özelliklerimizi yansıttığını biliyor muydunuz? Aynı rengin hem olumlu hem olumsuz etkisi olabilir. Mesela kırmızı rengi olumlu anlamda ele alırsak gücü ve hayatta kalmayı simgeler. Olumsuz anlamda ise kırmızı saldırganlık, meydan okuma anlamına gelir. Mavi güven ve huzuru temsil ederken soğukluk ve duygu eksikliğini de simgeler. Sarı bazen depresyonu bazen de yaratıcılığı tetikler.

Renklerin psikolojik özelliklerimizi yansıttığını biliyor muydunuz? Aynı rengin hem olumlu hem olumsuz etkisi olabilir. Mesela kırmızı rengi olumlu anlamda ele alırsak gücü ve hayatta kalmayı simgeler. Olumsuz anlamda ise kırmızı saldırganlık, meydan okuma anlamına gelir. Mavi güven ve huzuru temsil ederken soğukluk ve duygu eksikliğini de simgeler. Sarı bazen depresyonu bazen de yaratıcılığı tetikler.

Kalem, bir yazı yazma aracıdır. Kalem kâğıtla buluştuğunda bir anlam kazanır. İki sevgilidir kalem ve kâğıt. Bazen kalem tükenir bazen kâğıt. Bazen ikisi de vardır ama yazacak bir şey yoktur. O zaman kalem de bir işe yaramaz kâğıt da. Kalemle kâğıdın var olabilmesi için başka şeyler de gerektiğini anlarız. Yoldan geçen herkesin birbiriyle sevgili olamayacağı gibi yazacak bir şey yokken de kalemle kâğıt bir işe yaramaz.

Notlarım

Paragrafta Ana Düşünce

Dikkat

Paragrafta konu ve ana düşünce çok karıştırılan iki durumdur.

Konu, paragrafta ele alınan durum veya kavramdır. Genellikle cümle olarak değil söz ve söz öbeği şeklinde ifade edilir.

Ana düşünce ise paragrafta verilmek istenen mesaj, ileri sürülen fikirdir. Cümle şeklinde ifade edilir.

Çöz Öğren

Aşağıdaki paragrafların ana düşüncelerini verilen boşluklara yazınız.

Evrendeki her canlı değerlidir. Ama insan yaşadığı yerin sadece kendisine ait olduğunu sanır. Bu yüzden bencil davranır. İçtiğimiz su, soluduğumuz hava, yürüdüğümüz sokak, sebzelerimizi ve meyvelerimizi ektiğimiz toprak, yüzdüğümüz deniz sadece bizim değil. Her kuşun, her köpeğin, kedinin, balığın hakkı var suda, toprakta, havada.

Su sesi ne kadar da rahatlatıcı, huzur veren bir sestir. Şırıl şırıl, gürül gürül akan sular... Saatlerce yıkarız arabalarımızı pırıl pırıl olsun diye. Bahçemizi sularız yan komşuyla muhabbet ede ede. Su akar, zaman akar... Bir bakmışız hasretiz bir damla suya. Belki şu anda farkında değiliz ama inanın gelecek nesiller arkamızdan iyi konuşmayacak su tüketimimiz hakkında. Uyan ey insanoğlu! Altınla eş değer olacak ileride şişedeki su.

Notlarım

Paragrafta Yardımcı Düşünce

Çöz Öğren

Aşağıdaki metinde bulunan yardımcı düşünceleri verilen boşluklara yazınız.

Ergenlik, yetişkinliğe ilk adım evresidir. Ergenlik, çocukluk çağı ile yetişkinlik çağı arasındaki geçiş dönemidir. Ergenlik, bireyde çocuksu tutum ve davranışlarının yerini yetişkinlik tutum ve davranışlarının aldığı sancılı bir dönemdir. Kızlarda ve erkeklerde farklı şekillerde fiziksel ve psikolojik farklılıklar meydana gelir. Ergen olmak zor iştir kısacası. Kendini beğenmezsin, aileni beğenmezsin, arkadaşların sıkıcıdır ama sen onlara göre daha olgunsundur. Her şeye isyan hâlindesindir. Bu dönemi atlatman için sana uzanan elleri, boğazını sıkacak eller gibi hissedersin. Kimsenin seni anlamadığını, senin düşündüğünün her zaman daha doğru olduğunu savunursun. Unutma, başta da söylediğim gibi bu bir geçiş evresidir. Tecrübeyle sabittir ki geçecektir.

-
-
-
-
-
-
-
-

Notlarım

Paragrafta Başlık

Dikkat

Başlık bir metnin ismi gibidir. Nasıl isimsiz bir insan olmazsa başlıksız da metin olmaz. Bu ister düz yazı ister şiir olsun fark etmez.

Haydi Sen Yap

Adınızın ve soyadınızın baş harflerinden bir başlık yazıp başlığınıza uygun kısa bir paragraf kaleme alınız.

Örnek:

Ad: Mert Soyad: Akın

Başlık: Mandalina Ağacı

Çöz Öğren

Aşağıdaki metinlere uygun birer başlık yazınız.

Bir dostu olmalı insanın
Canı sıkıldığında gecenin bir yarısı arayabileceği
Ne oldu değil, neredesin diye soran
Bir dostu olmalı insanın
Her zaman dost kalabileceği

Zaman akıp gider. Hükmümüz geçmez zamana.
Ne geri getirebiliriz geçen zamanı ne de gelecek zamanı öne alabiliriz. Yaşamımızı değerli kılan tek şey belki de zamandır ve belki de değerini bilmediğimiz tek şey. Balık farkında olmazmış ya içinde yaşadığı denizin biz de farksızız aslında balıktan. Farkında değiliz içinde yaşadığımız zamanın.

Notlarım

■ Yazım Kuralları

Yazımı Karıştırılan Sözcükler

Yanlış	Doğru	Yanlış	Doğru
Herhangibir	Herhangi bir	Ardarda	Art arda
Hiç bir	Hiçbir	Babanne	Babaanne
Bir kaç	Birkaç	Etüd	Etüt
Bir çok	Birçok	Hiçkimse	Hiç kimse
Yada	Ya da	Raslantı	Rastlantı
Herşey	Her şey	Fasülye	Fasulye
Hoşgeldin	Hoş geldin	Maydonoz	Maydanoz
Asvalt	Asfalt	Zürafa	Zürefa
Traş	Tıraş	Karekter	Karakter
Espiri	Esperi	İddaa	İddia
Herkez	Herkes	Git gide	Gitgide
Süpriz	Sürpriz	Hava alanı	Havaalanı
Makina	Makine	Uluslar arası	Uluslararası
Meyva	Meyve	Dilbilgisi	Dil bilgisi
Yallış	Yanlış	Haftasonu	Hafta sonu
Yanlız	Yalnız	Orta okul	Ortaokul
Egsoz	Egzoz	Yer yüzü	Yeryüzü
Orjinal	Orijinal	Klavuz	Kılavuz

Notlarım

Dikkat

“sıra” sözcüğü genellikle kendinden önceki sözcükten ayrı yazılır.

Örnek

Yanı sıra, peşi sıra, ardı sıra

Dikkat

“sever” sözcüğü kendinden önceki sözcükle bitişik yazılır.

Örnek

yardımsever, hayvansever, vatansever

Dikkat

“birtakım” sözcüğü “bazı” anlamında kullanıldığında bitişik, “bir, tek” anlamında kullanıldığında ayrı yazılır.

Örnek

Birtakım sorunlarım var.
Sahaya sadece bir takım çıktı.

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıdaki tabloda yazımı yanlış verilmiş olan sözcüklerin doğrularını yazınız.

Yanlış	Doğru	Yanlış	Doğru
döküman		gözyaşı	
laboratuar		sağol	
şarz		hopörlör	
akşam üstü		İlk öğretim	
acaip		kavonoz	

Noktalama İşaretleri

Nokta

1)

Örnek

Gökkuşağının nerede başlayıp nerede bittiğini kimse bilmez.

Notlarım

2)

Örnek

Alb. (Albay), Dr. (Doktor), İng. (İngilizce), Cad. (Cadde)

Bunları Biliyor Musun?

Noktalama işaretlerini ilk kez Şinasi "Şair Evlenmesi" adlı tiyatro eserinde kullanmıştır.

3)

Örnek

8. sınıf , 506. sokak, VI. yüzyıl

4)

Örnek

I.	1.	A.	a.
II.	2.	B.	b.

Notlarım

5)

Örnek

05 .05 . 2015, 12 .V . 1920

Dikkat

Tarihlerde ay adları yazıyla da yazılabilir. Bu durumda ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılmaz.

Örnek

12 Mayıs 1889, 29 Aralık 2001

6)

Örnek

Saat 16.40'taki toplantıya da geç kaldı.

Notlarım

7)

Örnek

4.521.567, 1.253, 15.874.696

8)

Örnek

<http://meb.gov.tr>

9)

Örnek

 $15.2=30$, $40.7=280$

Notlarım

Dil Bilgisi

İsim, Fiil ve Fiilimsi

İsim

Handwriting practice area for the word 'İsim' with four horizontal lines.

Örnek

Masal, Burak, Manisa, Balık, Orman

Fiil

Handwriting practice area for the word 'Fiil' with four horizontal lines.

Örnek

Koş, zıplattı, yıkamalısın, anlayamayacağım, sallıyoruz

Fiilimsi

Handwriting practice area for the word 'Fiilimsi' with four horizontal lines.

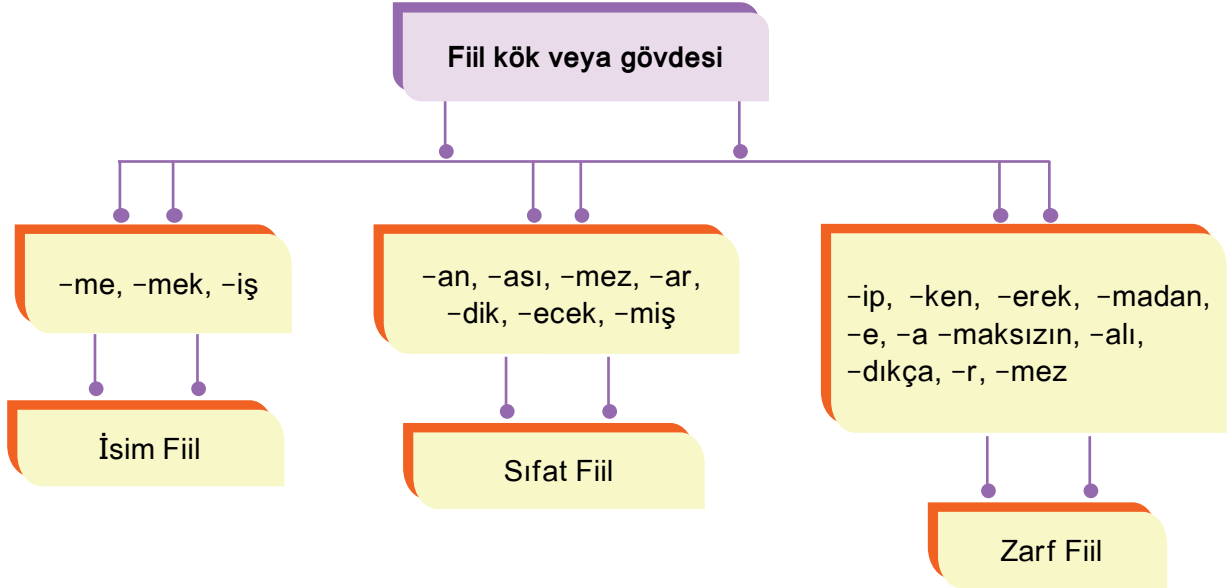

Notlarım

Handwriting practice area for the word 'Fiilimsi' with four horizontal lines.

Fiilimsiler 3'e ayrılır

-
-
-

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıdaki sözcüklerin çeşitlerini tabloda uygun yerlere işaretleyiniz.

Sözcükler	İsim	Fiil	Fiilimsi
Martılar			
Koşarak			
Mavimsi			
Gelen			
Sormamıştık			
Köşeli			
Çocukken			
Yazıp			
Saçmalıyorsun			
Kavramak			

Ödevim

Notlarım

Etkinlik Sayfam

“Türkçenin Yanlış Kullanımı” ile ilgili görsellerin de yer aldığı (slyt, video, afiş vb.) bir sunum hazırlayınız. Bu sunumu derste arkadaşlarınıza ve öğretmenlerinize sununuz. Bu sunumu grup şeklinde de yapabilirsiniz. Sunumunuzu hazırlarken aşağıdaki sorular size yardımcı olabilir.

- Türkçenin yanlış kullanımına sebep olan etmenler nelerdir?
- Dilimizin kullanımında geçmişten günümüze neler değişti?
- Dilimiz kurumak için ne yapıyoruz ya da ne yapmalıyız?
- Dilimize başka dillerden giren sözcükler dilimizi zenginleştirir mi yoksa olumsuz mu etkiler?
- Dilimizi korumak ya da zenginleştirmek için kurum veya kuruluşlar ne gibi çalışmalar yapmıştır?
- Dilimizin sorunlarına neler çözüm olabilir?

2. Metin

Edebi Bilgiler

Roman Nedir?

Romanın Özellikleri

1. Anlatımı uzun olan bir edebi türdür.
2. Kişi sayısı fazladır.
3. Olaylar ayrıntılarıyla anlatılır.
4. Çevre ve mekân sayısı çoktur.
5. Ana olay etrafında küçük olaylar gelişir.

Bunları Biliyor Musun?

Edebiyatımızda ilk roman, Şemsettin Sami'nin Taaşuk-u Talat-ı Fitnat (Talat ve Fitnat'ın Aşkı) adlı kitabıdır. İlk kadın romancımız Fatma Aliye' dir.

Notlarım

	Roman	Hikâye
Roman ve Hikâyenin Farkları	Uzun bir edebi türdür.	Kısa veya orta uzunlukta bir edebi türdür.
	Kişi sayısı fazladır.	Kişi sayısı azdır.
	Ana olay etrafında farklı olaylar da vardır.	Genellikle tek olay anlatılır.
	Yer ve mekân açısından zengindir.	Sınırlı sayıda yer ve mekân yer alır.

Roman ve Hikâyenin Benzerlikleri

1. Yaşanmış ya da yaşanması muhtemel olayları konu alırlar.
2. Kimin eserleri olduğu bellidir.
3. Serim, Düğüm, Çözüm bölümlerinden oluşur.
4. Olağanüstü özellikleri olan kişiler yoktur.
5. Olayların geçtiği yer ve zaman bellidir.

■ Sözcükte Anlam

Sözcükler Arası Anlam İlişkileri

Eş Anımlı (Anlamdaş) Sözcükler

Notlarım

Örnek

Veteriner —• Baytar

Zirve —• Doruk

Uzak —• Irak

İstiklal —• Bağımsızlık

Ece —• Kraliçe

İcar —• Kira

İye —• Sahip

Mazi —• Geçmiş

Hasım —• Düşman

Ziraat —• Tarım

Hısım —• Akraba

Sonuç —• Netice

Dikkat

Bazı durumlarda eş anlamlı kelimeler birbirinin yerini tutmayabilir.

Örnek

Sofrada **beyaz** peynir olmadan kahvaltı etmezdi.Sofrada **ak** peynir olmadan kahvaltı etmezdi.

Dikkat

Atasözleri ve deyimler kalıplaşmış sözler olduğu için sözcükleri eş anlamlılarıyla değiştirilemez.

Örnek

Rüzgâr eken fırtına biçer.

Yel eken fırtına biçer.

Dikkat

Eş anlamlı sözcükler aynı cümle içinde kullanılamaz. Aksi takdirde anlatım bozukluğu ortaya çıkar. Bu konu ayrıntılı olarak ikinci dönem işlenecektir.

Notlarım

Örnek

Bu güne kadar hiçbir **görevini** ve **vazifesini** kötüye kullanmadı.

Çöz Öğren

Aşağıdaki tabloda verilen sözcüklerin eş anlamlılarını yazınız.

Sözcükler	Eş Anlamlar	Sözcükler	Eş Anlamlar
mert		mebus	
anlam		doğa	
lüzumsuz		sulh	
maraz		şuur	
beşer		mesken	

Yakın Anımlı Sözcükler

Notlarım

Örnek

Öğrenimine Amerika' da devam etme kararı vermiş.
Özel öğretim kurumları gün geçtikçe büyüyor.

Yukarıdaki cümlelerde altı çizili olan sözcükler yakın anlamlıdır. Ama birbirlerinin anlamlarını tam olarak karşılayamazlar.

“Öğrenim” herhangi bir meslek, sanat veya iş için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıkların elde edilmesi amacıyla yapılan çalışma anlamına gelirken, “öğretim” belli bir amaca göre gereken bilgileri verme işidir.

Telefonun icadından sonra iletişim çağı başlamıştır.
Amerika'nın keşfi hâlâ çözülememiş bir bilimcedir. } Yakın Anamlı Sözcüklerdir.

Mutluluk, hayatındaki tek gerçek olan şeydi.
Sevincinden ne yapacağını şaşırılmış hâlde yanıma koşacak. } Yakın Anamlı Sözcüklerdir.

Eş Sesli (Sesteş) Sözcükler

Örnek

Sözcükler	1. Anlam	2. Anlam
var	Yok karşıtı	Ulaşmak
bel	Sırtın altındaki bölge	Tarım aracı
düş	Rüya	Yere devrilmek
boz	Açık toprak rengi	Bozmak
hayır	İnkâr sözü	İyilik

Notlarım

Dikkat

Sesteş sözcüklerin yazılışları tamamen ayrı olduğu için sözcüğün düzeltme işareti kullanılmış şekli sesteş olmaz çünkü yazımı farklı olur.

Örnek

Sen öyle düşün ama ben bu işte yokum. ('lakin' anlamı)
Yardım ettiği âma çocuk yıllar sonra yine karşısına çıktı. ('kör' anlamı)

Dikkat

Bir sözcüğün gerçek anlam, yan anlam ve mecaz anlamları arasında sesteşlik ilişkisi yoktur.

Örnek

Boş valizle ne yapacağını bilemedi. (Gerçek Anlam) } Sesteş değildir.
Boş sözlere karnımız tok bizim. (Mecaz Anlam)

Dikkat

Kökteş sözcükler sesteş sözcükler değildir. Kökteş sözcük bir sözcüğün isim ve fiil görevinde kullanılabilmesidir.

Örnek

Aldığı bir kova boya garajın duvarına yetmez. (isim)
Bu duvarı hemen boya. (fiil)

Notlarım

Zıt (Karşıt) Anamlı Sözcükler

Örnek

Sözcükler

Eksik

Katı

Ret

İlk

Sık

Zıt Anamlılar

Tam

Sıvı

Kabul

Son

Seyrek

Dikkat

Bir sözcüğün olumsuzluğu o sözcüğün zıt anlamlısı değildir.

Zıt Anlam

Çalışkan —• Tembel
Otur —• Kalk

Olumsuzluğu

Çalışkan —• Çalışkan değil
Otur —• Oturma

■ Cümlede Anlam

Cümleler Arası Anlam İlişkileri

Neden (SebeP) – Sonuç Cümleleri

Notlarım

Örnek

Raporunu geç yazdığı için patronundan azar işitti.
Sıcaklar yüzünden panik atak nöbetleri fazlalaşıyor.
Yalan söylediğinden tedirgin olmuştur.

Amaç – Sonuç Cümleleri

Örnek

Sunum yapmak için bir gece önceden hazırlandı.
Borçlarını ödemek amacıyla elinde avucunda ne varsa satıyor.
Annemi görebileyim diye erkenden uyandım.

Koşul (Şart) – Sonuç Cümleleri

Örnek

Kardeşine bu akşam bakarsan haftaya arkadaşlarıyla dışarı çıkabilirsin.
Bu ilacı içtin mi turp gibi olursun.
Klimayı kapatırsanız içeride durulmaz.
Bu konuları tekrar etsin ki öğrenebilsin.

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıdaki cümleleri anlamlarına uygun olarak tabloda işaretleyiniz.

Cümleler	Neden Sonuç	Amaç Sonuç	Koşul Sonuç
Beni aramadığın için sana darılmıştım.	☐	☐	☐
Tatilde güzel vakit geçirmek için bu tekneyi kiraladık.	☐	☐	☐
Konuştuklarınızı anlayabileyim diye Çince kursuna bile gittim.	☐	☐	☐
Bu yarışmaya katılmazsak imajımız zedelenir.	☐	☐	☐
Çiçekleri suladın mı sana gülümserler.	☐	☐	☐
Otogara gitmek niyetiyle evden ayrıldı.	☐	☐	☐
Kompozisyona başlık yazarsanız ortalamanız yükselir.	☐	☐	☐
Evde tekrarınızı yapın ki TEOG'da sıkıntı yaşamayın.	☐	☐	☐
Seni sevdiğinden bu zorluklara katlanıyor.	☐	☐	☐
Son derse girmedeği için yazılı konularını öğrenemedi.	☐	☐	☐

■ Paragrafta Anlam

Paragrafta Plan

Giriş Bölümü

Notlarım

Dikkat

Giriş bölümüyle ilgili soru kalıpları şunlardır:

Düşüncenin akışına göre parçanın başına aşağıdakilerden hangisi getirilemez / getirilebilir?
Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olabilir / olamaz?
Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın ilk cümlesi olabilir / olamaz?

Dikkat

Paragrafın ilk cümlesi “ çünkü, oysaki, bu yüzden, bununla, dolayısıyla “ gibi ifadelerle başlamaz.

Gelişme Bölümü

Dikkat

Gelişme bölümüyle ilgili soru kalıpları şunlardır:

Paragraftaki boşluğa aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilebilir?
Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “.....” cümlesi getirilirse anlam bütünlüğü sağlanır?

Sonuç Bölümü

Notlarım

Dikkat

Sonuç bölümüyle ilgili soru kalıpları şunlardır:

Bu parça düşüncenin akışına göre aşağıdaki cümlelerden hangisiyle sonlandırılabilir?
Düşüncenin akışına göre bu parçanın sonuna aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilebilir?
Bu parça düşüncenin akışına göre aşağıdaki cümlelerden hangisiyle tamamlanamaz?

Dikkat

Paragrafın ana düşüncesi genellikle sonuç bölümünde verilir.

Paragraf Oluşturma

Bir paragrafı oluşturan cümleler karışık hâlde verilir düşüncenin akışına veya olayın oluşuna göre sıralanması istenir. Buna paragraf oluşturma denir.

Dikkat

Paragrafı oluşturacak ilk yargı, giriş cümlesi olmaya en uygun yargı olmalıdır.

Dikkat

Paragraf oluşturmaya ilgili soru kalıpları şunlardır:

Yukarıda cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?
Paragrafta numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirilirse düşünce/olay akışı sağlanmış olur?

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıdaki tablolarda verilen cümleleri anlamlı bir paragraf oluşturacak şekilde alttaki kutucuklara sırlayınız.

- (1) Yatağın ucuna oturdu iyice dinlemeye başladı.
- (2) Sabah aşağı kattan gelen seslerle birlikte uyandı.
- (3) Terliklerini ayağına geçirip hemen aşağı indi.
- (4) Evet, bu sesi tanıyordu.
- (5) Nermin teyzesinin şen kahkahalarını nasıl unutulirdi?
- (6) Üstünde pijamalarının olması zerre kadar umurunda değildi.

--	--	--	--	--	--

- (1) Batı'da Muhteşem Süleyman Doğu'da Kanuni Sultan Süleyman olarak da bilinir.
- (2) Seferden sonra oğlu II. Selim tahta geçmiştir.
- (3) I. Süleyman Osmanlı İmparatorluğunun onuncu padişahıdır.
- (4) 46 yıl boyunca hüküm sürmüştür.
- (5) Zigetvar Seferinde vefat etmiştir.

--	--	--	--	--

Ödevim

Notlarım

Paragraf Bölme

Paragraflar kendi içinde konu bütünlüğü olan yapılardır. Aynı paragraf içinde iki ayrı düşünce işleniyorsa ikinci düşüncenin ilk cümlesinden itibaren paragraf ayrılır. Buna paragraf bölme denir.

Örnek

(1) Arda Turan Türkiye'nin gururudur. (2) Ülkemizi çok iyi bir şekilde temsil eden bir futbolcudur. (3) Oynadığı takımın kadrosunda ilk on birde yer alarak göğsümü kabartmıştır. (4) Arda Turan Galatasaray Spor Kulübünün alt yapısından yetişmiştir. (5) Hâlâ koyu bir Galatasaray taraftarıdır. (6) Kalbi Galatasaray için atmaktadır.

Yukarıdaki paragraf ikiye bölünmek istense ikinci paragrafın ilk cümlesi aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

Yukarıda Arda Turan'ı konu alan paragraf 4. cümleden itibaren bölünmelidir. 1, 2 ve 3. cümlelerde Arda Turan'ın milli gururumuz olmasından bahsedilirken 4, 5 ve 6. cümlelerde Arda Turan'ın Galatasaray Kulübüyle alakasından bahsedilmektedir.

Çöz Öğren

Aşağıdaki parçalar ikiye ayrılmak istense ikinci paragrafın hangi cümleyle başlayacağını verilen kutucuğa yazınız.

(1) Ahmet Ümit'in son kitabı Beyoğlu'nun En Güzel Abisi polisiye bir roman. (2) Yine bir cinayet çözülmeye çalışılıyor. (3) Bir başkomiser ve iki yardımcısının başrolde olduğu roman mentollü bir hikâye anlatıyor. (4) Kitap normal boyutlarında yayımlandıktan sonra cep kitap olarak da piyasaya sürüldü. (5) Cep kitap normaline göre daha uygun fiyatlı. (6) Hem çantada az yer kaplıyor hem de cüzdanınızda az bir boşluk açıyor.

(1) "Şiir dördlüklerle yazılır." ifadesi yanlış bir tanım bence. (2) Şiir dördlüklerle değil duygularla yazılır. (3) Duygu varsa şiir, şiir varsa duygu vardır. (4) Biri olmadan diğeri olmaz. (5) Cumhuriyet Dönemi şairleri şiirlerini hep sevgiyle kaleme almıştır. (6) Vatan, millet, hürriyet sevgisiyle...

Notlarım

Paragraf Tamamlama

Paragrafın başına, sonuna veya ortasına getirilecek cümleler kendisinden önceki ve sonraki cümlelerle anlamca uyumlu olmalıdır, ters düşmemelidir.

Çöz Öğren

Aşağıdaki paragraflarda verilen boşlukları düşüncenin akışına göre uygun ifadelerle tamamlayınız.

Sevgi emektir. Sevgi bir çiçek için su, çocuk için oyuncak, esnaf için siftah, toprak için yağmurdur. Sevgi her şeydir. Sevgi, maddenin hâllerinden sıvı hâlde olan bir kavramdır. Bulunduğu kabın şeklini alır.

..... Bu düşünce bence yanlış bir düşüncedir. Teknoloji niye zararlı olsun ki? Ya da hayatımızdaki tek zararlı şey teknoloji mi? "Teknoloji bizi tembelleştirdi, çocuklarımız teknolojik aletler yüzünden asosyal bireyler oldu." lafları artık eskidi. Eskiden çalışkan ve sosyaldik de ne oldu? Aya mı çıktık?

Paragrafın Akışını Bozan Cümle

Paragraflar kendi içinde bütünlüğü olan yapılardır. Her cümle bir yapbozun parçasıdır.

Çöz Öğren

(1) Öğretmenlik kutsal bir meslektir. (2) Toplumun gözünde öğretmenlik mesleği diğer mesleklere göre farklı bir konumdadır. (3) Öğretmenler çocuklar için bir anne bir babadır âdeta. (4) Öğretmen olmasaydım doktor olacaktım. (5) Öğretmen bir sanatçıdır çamuruna şekil vermeye çalışan bir heykeltıraş misali.

Yukarıdaki metinde parçanın akışını bozan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

Notlarım

Yazım Kuralları

"De"nin Yazımı

Ek olan "-de" cümleden çıkarıldığında anlam

Örnek

Empty text box for writing the answer to the first question.

Bağlaç olan "de" cümleden çıkarıldığında anlam

Örnek

Empty text box for writing the answer to the second question.

Bağlaç Olan "De"

1. Kendinden önce gelen sözcükten ayrı yazılır.

Örnek

Bu elbise de sana çok yakıştı.

2. Kendinden önceki sözcüğün ünlü harfine uyum sağlar.

Örnek

Aslı da bu konuda konuşmak istedi.

Notlarım

Large empty text box for taking notes.

3. “te, ta” şekli yoktur.

Örnek

Doktorluk hiç de kolay değilmiş.

4. Özel isimlerden sonra geldiğinde kesme işaretiyle ayrılmaz.

Örnek

İzmir de trafik sorunuyla boğuşuyor.

Ek Olan “-De”

1. Kendisinden önceki sözcüğü bitişik yazılır.

Örnek

Panoda benim yaptığım afiş asılıydı.

2. Genellikle “bulunma” anlamı katar.

Örnek

Tahtada sınavda hangi konuların çıkacağı yazılıydı.

3. “-te,-ta” şekli vardır.

Örnek

Sokakta kış günü evsiz insanlar var.

Notlarım

4. Özel isimlerden sonra gelince kesme işaretiyle ayrılır.

Örnek

Dün aldığıım kalem Merve'de kalmış.

"Ki"nin Yazımı

Ek olan "-ki" cümleden çıkarıldığında anlam

Ek olan "-ki" ikiye ayrılır:

1. İlgili Eki Olan -ki

Örnek

Light blue horizontal bar for writing.

2. Sıfat Yapan -ki

Örnek

Light blue horizontal bar for writing.

Bağlaç olan "ki" cümleden çıkarıldığında anlam

Örnek

Light blue horizontal bar for writing.

Notlarım

Light blue horizontal bar for writing.

Dikkat

Kalıplaşmış "Ki"ler

S	O	M	B	A	H	Ç	E	M	İ
A	Y	A	E		A	Ü		E	L
N	S	D	L		L	N		Ğ	L
K	A	E	K		B	K		E	A
İ	K	M	İ		U	Ü		R	K
	İ	K			K			K	İ
		İ			İ			İ	

Fiillerden sonra gelen "ki" ayrı yazılır.

Örnek

Anladım ki sen beni hiç tanımamışsın.

Çöz Öğren

Aşağıdaki cümleleri "de" ve "ki" nin yazımına göre inceleyiniz. Buna göre tabloda uygun yeri işaretleyiniz.

Cümleler	Doğru	Yanlış
Örtüdeki işlemler çok güzeldi.	☐	☐
Zilin üstünde adınız yazılı değil.	☐	☐
Silgimde kalemimde yanımda.	☐	☐
Güzelki yarışmayı kazanmış.	☐	☐
Arabada çok masraf çıkarıyor.	☐	☐
Geçen yıl ki satışlar kötüydü.	☐	☐
Bardaklar gibi fincanlar da kirliymiş.	☐	☐
Eve gelirken ekmek te alın.	☐	☐
Sen ki bu suçlamaları hak etmiyorsun.	☐	☐
Kitabımı evde unutmuşum, seninki yanında mı?	☐	☐

Notlarım

“Mi” nin Yazımı

1. Soru edatı olan mi kendinden önceki sözcükten ayrı yazılır.

Örnek

Blank writing area for the first example.

2. Soru edatı olan mi kendisinden sonra gelen eklerle bitişik yazılır.

Örnek

Blank writing area for the second example.

3. Kendisinden önce gelen sözcüğün ünlüsüne uyar.

Örnek

Blank writing area for the third example.

4. Özel isimlerden sonra geldiğinde kesme işaretiyle ayrılmaz.

Örnek

Blank writing area for the fourth example.

Notlarım

Blank writing area for the notes section.

“Mi”nin Cümleye Kattığı Anlamlar

Soru edatı olan mi cümleye her zaman soru anlamı katmayabilir.

Örnek

Zengin mi zengin bir komşusu vardı halamın. (pekiştirme)

Aniden karşıma çıkmasın mı? (şaşırtma)

Düzenli çalıştın mı başarıya ulaşabilirsin. (koşul)

Eve geldin mi kapıyı kilitlemeyi unutma. (zaman)

Bunları Biliyor Musun?

Anlam için son derece önemli olan virgül işareti Türkçeye Fransızcadan gelmiştir. Latince ‘küçük çizgi, şerit, değnek’ anlamlarına gelen “virgula”dan türemiştir.

■ Noktalama İşaretleri

Virgül

1)

Örnek

Senaryosunu Şener Şen’in yazdığı bu film buram buram özlem, aşk, ayrılık, kardeşlik, memleket sevgisi kokuyor.

Notlarım

2)

Örnek

Hamdım, piştim, yandım.

Seni de çok iyi anlıyorum, bu işin iyi sonuçlanmayacağını biliyorum, yardım etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

3)

Örnek

Bakkal Mehmet Efendi, dışarıdan gelen sesi işitir işitmez ne olduğunu anlayamadan kendini karanlığın bir örtü gibi üstünü kapattığı daracık sokakta elleri havadayken ve eşinin yıllardır giymesini istemediği ustasından kalan o mavi önlükle dışarıda buldu.

4)

Örnek

Bizim yan komşu, sizden iyi olmasın, dert ortağımdır benim.

Kardeşim, ailemizin en küçüğü, bu tatilde bizimle olamayacak.

Notlarım

5)

Örnek

Burada kalmamalı bu sevda
Unutulmamalı, unutulmamalı, unutulmamalı.

6)

Örnek

Bu iş burada bitti sanma, dedi ve telefonu yere fırlattı.

Bu ilacı her gün aynı saatte içmelisin, dedi.

7)

Örnek

Peki, bu sefer senin dediğin olsun.

Hayır, sen de geliyorsun bizimle golf oynamaya.

Notlarım

8)

Örnek

Çocuk, odasına bütün oyuncaklarını yığıyordu.

Genç, kasiyerle göz göze gelince eli ayağına dolaştı.

9)

Örnek

Değerli Velilerim,
Sayın Vali,
Sevgili Babacığım,

10)

Örnek

3,14
1,005
86,333

Notlarım

Virgölün Kullanılmadığı Yerler

1. Zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra virgül konmaz.

Örnek

Bana haber vermeden sakın onunla buluşayım deme.
Eve gelir gelmez seni sordu.

2. “ve, veya, yahut, ya ...ya” bağlaçlarından önce de sonra da virgül konmaz.

Örnek

Ya bu deveyi güdersin ya bu diyardan gidersin.
İstifa etti ve bir daha buraya dönmek üzere çıktı bu kapıdan.

3. Tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül konmaz.

Örnek

Hem kel hem fodul.
İster gel ister gelme.

4. da / de bağlacından sonra virgül konmaz.

Örnek

Bu konuda sen de mi böyle düşünüyorsun?

5. Metin içinde -ınca / -ince anlamıyla zarf-fiil görevinde kullanılan mı / mi edatından sonra virgül konmaz.

Örnek

Su içmeden yattım mı gece uykum bölünüyor.

6. Şart ekinden sonra virgül konmaz.

Örnek

Seni arayacak olursa telefonu sakın açma.

Notlarım

Dil Bilgisi

Fiilimsiler

İsim Fiil (Ad Eylem)

FİLL -MA
+ - IŞ
-MAK

KOŞMA
KOŞ + KOŞUŞ
KOŞMAK

Dikkat

İsim fiil eklerinin kodlaması şudur:

MAYIŞMAK

Örnek

Sevmektir ömrümüzün en zor işi.
Hapisten **kaçışını** kitaplaştırdı.
Beni **anlamayı** reddediyordu sanki.

Dikkat

İsim fiil eki olan “ -me / -ma “ ile olumsuzluk eki olan “-me / -ma” karıştırılmamalıdır. Olumsuzluk eki cümleye olumsuzluk anlamı katar.

Örnek

Bu konu hakkında kimseyle konuşma. (olumsuzluk)

Konuşma protestolarla yarıda kesildi. (isim fiil)

Notlarım

Dikkat

İsim fiil eki olan “-ış” ile fiilden fiil yapan yapım eki “-ş” karıştırılmamalıdır. Fiilden fiil yapan yapım eki “-ş” birlikte veya karşılıklı yapma anlamı katar.

Örnek

Uzaktan uzağa sürekli bakışıyorlardı. (fiilden fiil yapım eki)

Onun bakışı beni benden aldı. (isim fiil)

Dikkat

Bazı sözcükler isim fiil eki aldığı hâlde zamanla isim fiil özelliklerini yitirip kalıcı isim olmuşlardır. Bu sözcükler artık isim fiil değil, kalıcı isimdir.

Örnek

Pazar torbasına iki tane de ekmek koydu. (kalıcı isim)

Tohumları zamanında ekmek veriminizi artıracaktır. (isim fiil)

Dikkat

Diğer kalıcı isimlerden bazıları şunlardır:

Dolma	Kazma
Çakmak	Kavurma
Sarma	Kaymak
Dondurma	Danışma

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin isim fiil olup olmadıklarını belirleyiniz.

Cümleler	İsim Fiil	İsim Fiil Değil
İki adet <u>gözleme</u> sipariş ettiler.		
Gökyüzüne <u>haykırmak</u> istiyorum öfkemi.		
Onun seni <u>terk edişini</u> mi unutamadın?		
Biz onları <u>girişte</u> bir ordu gibi karşılamıştık.		
Onar onar <u>saymayı</u> öğrendiğinde hepimiz onu alkışlamalıyız.		

Çöz Öğren

Aşağıdaki metinde bulunan isim fiillerin altlarını çiziniz.

Bardak boş muydu dolu muydu? Neresinden bakmak gerekiyordu? Bardağın dolu tarafından bakınca ne oluyordu? En kötü olaylardan bile iyi bir ders çıkarmaya çalışmaktan bıktım. Bir olay kötüyse kötüdür. Üzülme de bir duygudur. Bırakın kötü olayların sonucundan üzülebilelim. Üzülmezsek değerini nasıl biliriz mutluluğun? "Onu yaşama, bunu yaşama. Olaylara o açıdan bakma." cümlelerinden sıkıldım. Etrafımdaki herkes iş yerlerindeki danışma gibi işlev görüyor. Bırakın, ben kendi kendime yön vereyim. Yanlış, benim yanlışım olsun. Sizin değil.

Notlarım

Etkinlik Sayfam

Sessiz Sinema oyununu Sessiz Deyimler olarak oynayalım mı?

Sessiz Sinema oyununda film isimleri konuşmadan hareketlerle karşı gruba anlatılmaya çalışılır. Benzer kurallarla biz de Sessiz Deyimler oyunu oynayabiliriz.

Kurallar

- Sınıf 2 gruba ayrılır.
- Karşı grup anlatıcı gruba anlatması gereken deyim söyleyebilir.
- Anlatıcı, konuşmadan sadece hareketlerle deyim anlatmaya çalışır.
- Deyimin kaç sözcükten oluştuğu anlatımın başında gösterilir.
- Bu oyunda deyim ne olduğunu bilmek kadar anlamını bilmek de önemli.
- Deyimi bilen eğer anlamını bilemezse grup puan alamaz.

Oyun sonunda öğrendiğiniz yeni deyimleri aşağıya yazınız.

3. Metin

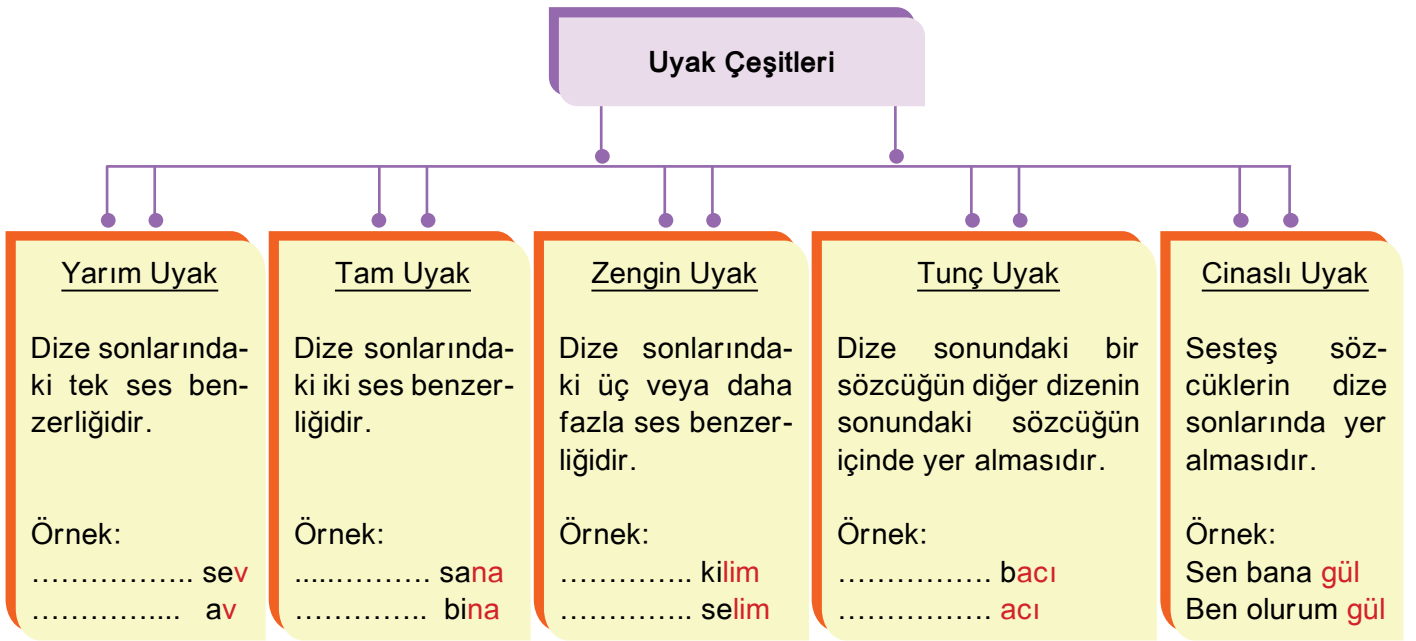
Edebi Bilgiler

Şiir

Şiir Bilgisi

Uyak (Kafiye)

Dize sonlarındaki ses benzerliğine uyak (kafiye) denir.

Notlarım

Örnek

Kırığım, içimden çıkmaz bu acı,
 Gün oldu başıma hasretin taci,
 Düşündüğüm zaman asıl ağacı,
 İçimi yalnızlık bürür bir dalım

Tunç Uyak

a —————
 a —————
 a —————
 b —————

Düz Uyak

Çöz Öğren

Aşağıdaki dörtlüklerin uyak ve rediflerini bulup kafiye şemalarını yazınız.

Siz, ağaçlar, elbet beni bildiniz,

Ben sizden ayrılmış yürür bir dalım.

Ey çamlar, köknarlar, ey yeşil deniz.

Ben kendi kendini sürür bir dalım.

Hepsi güzeldir kar, tipi, fırtına

Günlerin geçişi ardı ardına.

Hasretsiz bir kanat şakırtısına

Mavi gökte kuşlar yine uçar mı?

Uzak, çok uzağız şimdi ışıktan,

Çocuk sesinden, gül ve sarmaşıktan,

Dönmeyen gemiler olduk açıktan,

Adımızı soran, arayan var mı?

Notlarım

Sözcükte Anlam

Söz Sanatları

Kişileştirme

Örnek

Serseri bir rüzgârды saçlarını tarayan.
Şelale gürül gürül akıyordu, için için ağlıyordu.
Şarkılar derdini anlatırdı sana sen anlamazdın.
Ağlayan bulutlar anladı derdimi sadece.

Konuşturma

Örnek

Menekşeler "Gel." diyordu, laleler "Gitme."
Geçmişin sesleniyordu "Arkana bakma." diye.
Kitabın sayfaları "Unutmamalı." diye fısıldıyordu.

Notlarım

Dikkat

Konuşturma sanatının olduğu her yerde kişileştirme sanatı da vardır. Ama kişileştirme sanatının olduğu yerde konuşurma vardır diyemeyiz.

Abartma

Empty light blue rounded rectangular box for writing.

Örnek

Sen beni yenmek için bir fırın ekmek yemelisin.
Öyle bir bağırdı ki yer yerinden oynadı.
Senin hasretin demir çürütür.
Bu dosyaları kılı kırk yarararak inceledik.

Benzetme

Empty light blue rounded rectangular box for writing.

Benzetmenin dört temel unsuru vardır:

1. Benzeyen
2. Benzetilen
3. Benzetme Yönü
4. Benzetme Edatı

Notlarım

Empty light blue rounded rectangular box for writing notes.

Örnek

Pamuk gibi yumuşacık elleri güven verirdi bana.
Benzetilen Benzetme edatı Benzetme yönü Benzeyen

Aslan gibiydi benim çocuklarım.
Benzetilen Benzetme edatı Benzeyen

Kömür gözlüm salına salına geçti buradan.
Benzetilen Benzeyen

İnci dişleri bembeyazdı.
Benzetilen Benzeyen Benzetme yönü

Dikkat

Benzetmenin dört temel ögesi her zaman birlikte kullanılmaz. Her ögenin olmadığı benzetmeler de yapılabilir.

Haydi Sen Yap

Kişileştirme, konuşurma ve benzetme söz sanatlarının yer aldığı bir şiir yazınız.

Notlarım

■ Cümlede Anlam

Deyimler

Bir olayı, bir durumu, bir kişiyi veya bir kavramı ilgi çekici bir anlatıyla veren; en az iki sözcükten oluşan ifadelerdir.

Deyimlerin Özellikleri

-
-
-
-
-

Çöz Öğren

Aşağıdaki cümlelerde deyimlerin gerçek mi mecaz anlamlı mı olduğunu tablodaki uygun yerlere işaretleyiniz.

Deyimler	Gerçek	Mecaz
Kimi kimsesi yokmuş garibanın.		
Kelle koltukta gezmeye alışmıştır o.		
Bir koyundan iki post çıkarmayı iyi bilir dayım.		
Yükte hafif pahada ağır ne varsa çalmışlar evimizden.		
Dokuz körün bir değneği olmaktan bıkmadın mı?		
Sarı çizmeli Mehmet Ağa oldu bizim komşu.		
Hatırında kalan şey bu muymuş onun?		

Notlarım

Deyimler Tablosu

Deyimler	Anlamları
köpeğin ağızına kemik atmak	karşı gelerek bağıırıp çağırın birini susturmak için ona bir çıkar sağlamak
dokuz yorgan eskitmek	çok uzun yaşamak.
körler mahallesinde ayna satmak	bir şeyi ona gereksinim duymayacak olan çevreye götürmek.
deveyi havuduyla yutmak	eline geçen ve hakkı olmayan şeyleri kendi menfaati için kullanmak, hiç çekinmeden büyük suistimal yapmak
at çalıdıktan sonra ahırın kapısını kapamak	iş işten geçtikten sonra önlem almaya kalkışmak.
köküne kibrit suyu dökmek	bir daha ortaya çıkamayacak biçimde yok etmek.
gözünü daldan budaktan esirgememek	tehlikeli işlere atılmaktan çekinmemek
sarı çizmeli Mehmet Ağa	kim olduğu, nerede oturduđu bilinmeyen kimse.
sermayeyi kediye yüklemek	parasını yiyip bitirmek.
kabak tadı vermek	aşırı tekrarlanması, sürdürülmesi yüzünden bir şeyden doyunluk, yorgunluk veya bıkkınlık duyarak onu istemez duruma gelmek.

Notlarım

Atasözleri

Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikte sözlerdir.

Atasözlerinin Özellikleri

-
-
-
-
-

Atasözleri Tablosu

Atasözleri	Anlamları
Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.	Çocuklar ana ve babalarından öğrendiklerini yapmaya özenirler.
Dilden gelen elden gelse, her fukara padişah olur.	Kişi her söylediğini yapamaz, her dilediğini elde edemez.
Ağanın alını terlemezse ırgadın burnu kanamaz.	İşveren işçisi ile birlikte çalışmazsa işçi işe var gücüyle sarılmaz.
Terziye dinlen demişler, ayağa kalkmış.	Rahat görünen öyle işler vardır ki onunla uğraşanların dinlenmesi, kimileri için yorucu olan davranışlarla olur.
Altın yerde paslanmaz, taş yağmurdan ıslanmaz.	Değerli kişi veya nesnelere, ne türlü uygunsuz koşullar içinde bulunurlarsa bulunsunlar değerlerini ve niteliklerini yitirmezler.
Gezen kurt aç kalmaz.	Geçimini sağlamak için gezip dolaşan, şuraya buraya başvuran kişi aç kalmaz.

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıda verilen atasözlerini anlamlarıyla eşleştiriniz.

Atasözleri

Fukaranın tavuğu tek tek yumurtlar.

Laf torbaya girmez.

Şimşek çakmadan gök gürlemez.

Yularsız ata binilmez.

Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir.

Zurnada peşrev olmaz.

Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur.

Anlamları

Kurallara bağlı olmayan işin başına geçmek doğru değildir.

Bir işin sonunun nasıl olacağı şimdiki gidişinden belli olur

Rastgele yapılan plansız işlerde yöntem, kural aranmaz.

Ağızdan çıkan bir söz, artık gizli kalmaz, herkes onu duyar.

Gözü doymayan hırslı insanlar küçük bir çıkar için bütün varlığını tehlikeye atar.

Talih, fakire hiç gülmez; aynı sermaye zengine daha çok, fakire daha az gelir getirir.

Meydana gelmemiş bir olayın yankısı olmaz.

Ödevim

Notlarım

Deyimler ve Atasözleri Arasındaki Farklar

Deyimler	Atasözleri
Özel durumlar için geçerlidir.	Genel durumları ifade ederler.
Öğüt vermezler.	Öğüt verirler.
Genellikle mastar hâlinedirler.	Cümle şeklindedirler.

Atasözü ve Deyimlerin Ortak Özellikleri

Anonim ifadelerdir.
Kalıplaşmış sözlerdir.
Genellikle mecaz anlamlıdır.

Özdeyişler (Vecizeler)

Az sözle çok şey anlatan, kimin söylediği belli olan özlü sözlerdir.

Özdeyişin Özellikleri

-
-
-

Örnek

Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.

Mustafa Kemal Atatürk

Mantık sizi A noktasından B noktasına götürür. Hayal gücü ise her yere...

Albert Einstein

Sütten çıkınca bütün kaşıklar aktır. Önemli olan, içinden çıktığın sütü ak bırakmaktır.

Mevlana

Gerçek bir arkadaş, iki gövdede yaşayan bir ruhtur.

Aristo

Notlarım

-
-
-

■ Cümlede Anlam

Aynı Anlama Gelen Cümleler

Örnek

Başarı çalışmanın çocuğudur.
Çalışmak bize başarıyı getirir.

Zaman öldürmek en pahalı harcamadır.
Zaman hayatımızdaki en değerli şeydir.

Aklı başa yaş getirir.
Yaşlanınca öğrendiklerimizi anlayacağız.

Yakın Anlamlı Cümleler

Örnek

Kitaplar tacını bilgisayar oyunlarına kaptırdı.
Çocukların bilgisayarlara olan düşkünlüğü kitapların önemini azaltıyor.

Kalabalık şehirlerde yakın durmamıza rağmen aslında birbirimize çok uzağız.
Metropol yaşantısı insanları birbirinden uzaklaştırıyor bence.

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıdaki cümlelerin eş veya yakın anlamlılarını karşılarındaki boşluğa yazınız.

Şair bu şiirini yalınlıktan çok uzakta bir yerlerde yazmış.

Hayal gücü bilgiden daha önemlidir.

A. Einstein

Kendine güvenen herkes dünyayı idare edebilir.

Voltaire

Bir düşman çok, yüz dost azdır.

A. Einstein

Hep konuşursan hiçbir şey duyamazsın.

Örtülü Anlam

Örnek

“Allah bir daha bu millete İstiklal Marşı yazdırmasın.” sözüyle Mehmet Akif Ersoy bu milletin bir daha İstiklal Savaşı vermek zorunda kalmasını demek istemiştir.

“Ben de bu filmi izlemedim.” cümlesinde başka bir kişinin de aynı filmi izlemediği anlamı vardır.

Notlarım

Çöz Öğren

Siz de örtülü anlam içeren cümleler yazınız.

-
-
-
-
-
-
-
-

Karşıt Anlamlı Cümleler

Örnek

İçerik romanın temelidir.

Romanı roman yapan unsur anlatış biçimidir.

Evrensellik bir milleti uygarlığa taşıyacak olan tek idealdir.

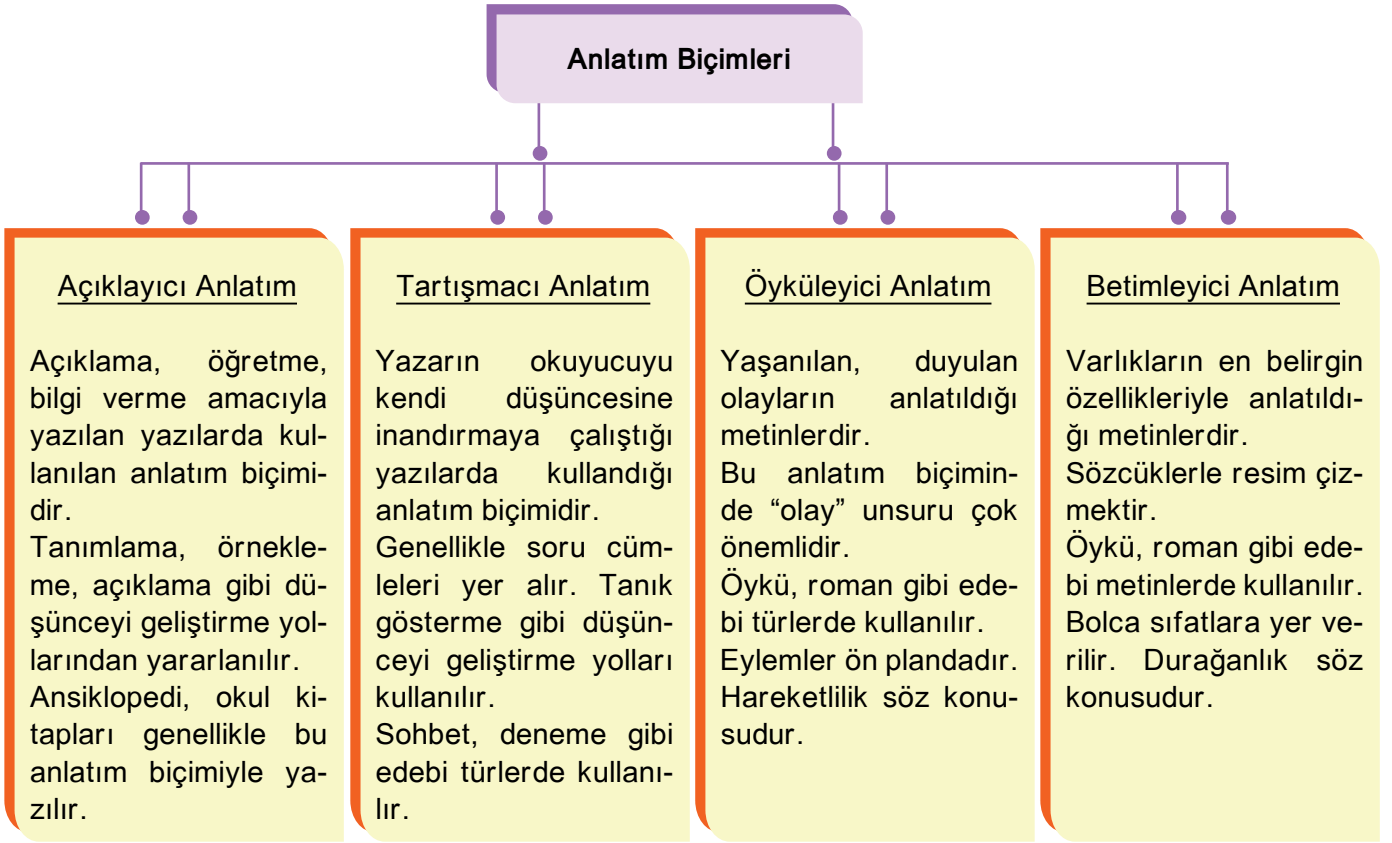
Bizi biz yapan ulusallığımızdan asla vazgeçmemeliyiz.

Notlarım

■ Paragrafta Anlam

Anlatım Biçimleri

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıdaki paragraflarda hangi anlatım biçimlerinin kullanıldığını yazınız.

İlk mürekkep, MÖ 2697’de is, gaz yağı, misk ve eşek derisinden elde edilen bir tür yapışkan maddeyle yapılmıştır. Bu mürekkep, mürekkepli kalemin icat edilmesini sağladı. İlk olarak kamış kalem kullanıldı. Tüp şeklindeki Bambu veya sazların bir ucu kesilip içi mürekkeple dolduruluyordu.

Bizim sokak sessiz sakin, kuş uçmaz kervan geçmez bir sokaktır. Sokağın başlangıcı dik bir yokuşla başlar. Bizim futbol oynayamamız için tasarlanmış sanki. Sokağın bitişindeki dev yalı yaşlı bir bekçi gibidir. Kar yağdığında beyaz bir ülkeye dönüşür girişi ve çıkışı yasaklanmış. Bahar geldiğinde çocukların çiçek açtığı bir bahçedir.

Sizce de artık ilerlediğimizi düşündükçe gerilemiyor muyuz? Teknolojide ilerlemek, bilimde ilerlemek nedir? Son model akıllı cep telefonu kullanmak teknolojide ilerlediğimizi gösterir mi? Bilimde ilerlemek ülkemizdeki beyinleri yurt dışına göndermek midir? Bence bazı şeyleri yanlış anladık. Yanlış anlamaya da devam ediyoruz.

Evin kapısını daha yeni kapatmışım ki apartmanın içinde bir gürültü koptu. Üst kattan bir grup genç merdivenleri ikişer ikişer atlayıp aşağıya koşuyorlardı. Onlar koşarken arkalarından ince sesli yaşlı bir teyze sesleniyordu: “Oğlum, yapmayın!” Ne olduğunu anlayamadan olduğum yerde dondum kaldım. Dikkatle dinleyince aşağıdan gelen siren seslerini duydum.

Notlarım

Haydi Sen Yap

Hayalinizdeki fen laboratuvarını anlatan bir betimleme paragrafı yazınız.

■ Yazım Kuralları

Sayıların Yazımı

1)

Örnek

Bu akşam bin yüz elli yedi adet bilet satıldı.
Muhtarlık seçimlerinde sandıkta iki yüz yirmi iki tane geçerli oy varmış.

Notlarım

Dikkat

Para ile ilgili belgelerde (senet, çek vb.) harflerle yazılan sayıların tamamı, aralarına sonradan başka harfler konmasın diye birbirine bitişik yazılır.

Örnek

onbirmilyonyediyüzaltmışikibindokuzyüzkırkaltı

2)

Örnek

Kasadaki domatesleri ikişer ikişer diziyorduk.
Provalarda öğrenciler üçer üçer sıralanmalı.

Dikkat

100'er 100'er (X)
5'er 5'er (X)

3)

Örnek

Ben altmışaltı oynamayı öğrenmeyeceğim.
Birdirbir oyunu çocukken sevdiğim tek oyundu.

Notlarım

4)

Örnek

Bankadaki hesabında 1 milyon olduğunu o da söyledi.
Dünya üzerindeki yaklaşık 3 bin insan kayıtlarda bulunmamaktadır.

5)

Örnek

34.650
1.200.000
3.256

6)

Örnek

Bu binanın 12. katında dün soygun olmuş.
Testin 5'inci sorusunu sınıfta kimse çözemeyecek.

Dikkat

5.'inci (X),
5'nci (X),
5. (✓),
5'inci (✓)

Notlarım

Dikkat

Sayıardan sonra gelen ekler kesme işaretiyle ayrılır.

Örnek

Toplantı saat 16.30'daymış.
Sayfa 57'deki metin kitaplarla ilgili.
2014'te en soğuk kışı yaşadık.

Bunları Biliyor Musun?

Kullandığımız en büyük sayılar milyon, milyar en fazla katrilyonu. Peki ya sonra ne geliyor?

- 1 katrilyon 1.000.000.000.000.000
- 1 kentilyon 1.000.000.000.000.000.000
- 1 seksilyon 1.000.000.000.000.000.000.000
- 1 septilyon 1.000.000.000.000.000.000.000.000
- 1 oktilyon 1.000.000.000.000.000.000.000.000.000
- 1 nobilyon 1.000.000.000.000.000.000.000.000.000.000

■ Noktalama İşareti

Noktalı Virgül

1)

Örnek

Ispanak, kereviz, fasulye; karpuz, şeftali benim gençlik iksirlerimdir.
Karadeniz'de erkek çocuklara Temel, Dursun; Fadime, Asiye kız çocuklarına verilen isimlerdendir.

Notlarım

2)

Örnek

At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır.
Kel ölür, sırma saçlı olur; kör ölür, badem gözlü olur.

3)

Örnek

Aslı; Murat, Ali ve Meryem'den daha iyi notlar aldı.
Pasta; meyve, sebzeden daha çok karolilidir.

Dil Bilgisi

Fiilimsi

Sıfat Fiil (Ortaç)

Notlarım

Fiil +

-an / -en
 -ası / -esi
 -maz / -mez
 -ar / -er
 -dik / -dık / -duk / -dük
 -tik / -tık / -tuk / -tük
 -ecek / -acak
 -miş / -mış / -muş / -müş

Sıfat Fiil

Dikkat

Sıfat fiil eklerinin kodlaması şudur:

Anası mezar dikecekmiş.

Örnek

Gülen insanlar olmalı etrafımızda.

Sevilesi bir yüzü vardı küçük kızın.

Bitmez dertlerle sarılmış etrafım.

Kořar adım yanımdan uzaklaştı.

Beklenmedik bir durum oluřtu.

Gelecek günler bizimdir.

Küflenmiş ekmekleri çöpe atmazdık.

Notlarım

Dikkat

Three horizontal light blue bars for writing notes.

Örnek

Ödenecek senetleri bir dosyaya koymuştu.
Haftaya salı bu senetlerin hepsi ödenecek.

Demlenmiş çayı tekrar ocağa koymayı unutmuş.
Yemekten sonra koca bir çaydanlık çay demlenmiş.

Dikkat

Three horizontal light blue bars for writing notes.

Örnek

Gelen gideni aratır.
Bilenlerle bilmeyenleri aynı kefeye koymam.
Minareyi çalan kılıfını hazırlar.
Ben sevdiğilerimden ayrılamam.

Notlarım

Three horizontal light blue bars for writing notes.

Dikkat

Örnek

Dolmuş birazdan hareket edecek.
Geçmiş, benim hep yanımdadır.
Gelecek, tüm dünya için farklı olacaktır.

Çöz Öğren

Aşağıdaki cümlelerde sıfat fiil olup olmadığını inceleyiniz.

Cümleler	Sıfat fiil var	Sıfat fiil yok
Haftaya o da tatile çıkacak.		
İşleyen demir pas tutmaz.		
Yıkılası şehir ne insanlar yedi.		
Arkadaşım çok iyi yazı yazar.		
Seni görenler şikâyette bulunacakmış.		
Bu okula gitmen senin için iyi olacak.		
Ölmüş eşek kurttan korkmaz.		
Burada tanıdık insanlara rastlaman iyi oldu.		

Notlarım

"İletişim" temalı bir skeç metni yazınız. Bu skeci grup şeklinde hazırlayabilirsiniz. Kostüm ve dekorlarınızı da hazırlayıp yazdığınız skeci arkadaşlarınıza ve öğretmenlerinize sahneleyiniz.

4. Metin

Edebi Bilgiler

Anı (Hatıra)

Anının Özellikleri

-
-
-

Sözcükte Anlam

Nitel Anlamlı Sözcükler

Örnek

Zor sorular performansımızı artırır.
Canan Tan'ın son kitabı çok güzeldi.
Samimi olduğun arkadaşların kimler?

Notlarım

Nicel Anlamalı Sözcükler

Örnek

Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar.
Büyük çukurlar kazmayı unutmayın.
Salonda yüzlerce insan vardı.

Dikkat

Sözcükler kullandıkları cümlelere göre nitel veya nicel anlam kazanabilirler.

Örnek

Büyük lokma ye ama büyük söz konuşma.
Nicel Nitel

■ Cümlede Anlam

Cümle Oluşturma

Karışık olarak verilen sözcüklerle anlamlı ve kurallı cümle oluşturmak için verilen sözcüklerden yüklem olabilecek olan belirlenir. Diğer sözcükler de anlama uygun bir şekilde sıralanır.

Örnek

herkes – değiştirmeyi – ama – düşünmez – kendini – hiç kimse – düşünür – önce – değiştirmeyi – insanlığı

Herkes insanlığı değiştirmeyi düşünür ama hiç kimse önce kendini değiştirmeyi düşünmez.

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıda karışık olarak verilen sözcükleri anlamlı ve kurallı birer cümle hâline getiriniz.

- haberlerin yoktur bile vardır haberlerin kanatları ayakları kötü iyi

- atom zordur çekirdeğini daha parçalamaktan kırmak önyargıları

- şeyi ümidini yoktur kaybetmiş kaybedecek başka olanın

- ucuz savunmanın eğitimidir en yolu yurdu

Ödevim

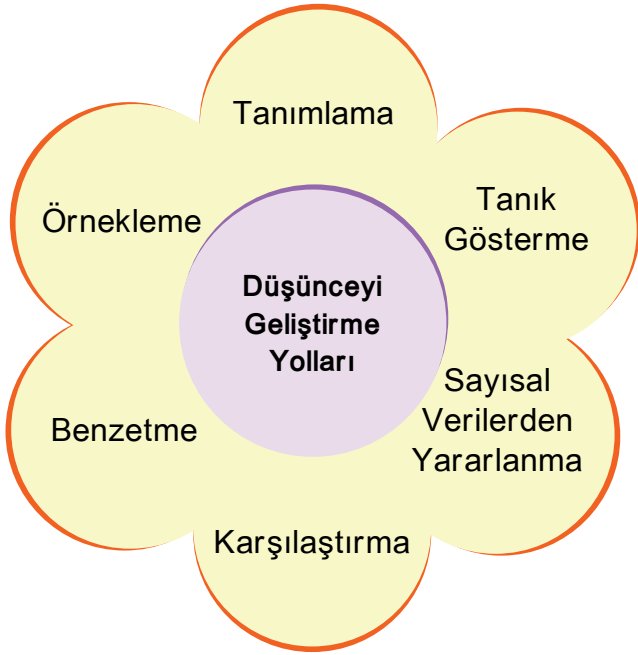

Notlarım

Paragrafta Anlam

Düşünceyi Geliştirme Yolları

Blank writing area for notes.

Tanımlama

Blank writing area for notes.

Notlarım

Blank writing area for notes.

Örnek

Politika, kültür, sanat, ekonomi gibi konularda haber ve bilgi vermek için her gün ya da belli aralıklarla basılan bir yayın türüdür gazete. Gazete bizim hayatımıza Tanzimat döneminde girmiştir. Gazetelerin yayımlanmaya başlaması makale, roman, hikâye, tiyatro gibi türlerin edebiyatımıza girmesinin önünü açmıştır. İlk resmi gazetemiz Takvim-i Vakayi'dir.

Örnekleme

Örnek

Yabancı dillerden Türkçeye birçok sözcük girmiştir. Bu sözcükler dilimizi zenginleştiriyor mu yoksa yozlaştırıyor mu? Bu sorularla ilgili birçok makale ve kitap yazıldı. Ama sonuç hâlâ alınamadı. Zamanında Arapça ve Farsçadan dilimize giren sözcüklerden maaş, mecaz, devlet, millet dilimizi zenginleştirdi de İngilizceden dilimize giren sözcükler mi şu anda dilimizi yozlaştırıyor?

Tanık Gösterme (Alıntı Yapma)

Örnek

Çok şey bilmek bazen bizi ileriye götürmez. Oturduğumuz yerden bilgi sahibi olmak, o bilgiyi kullanmamak bizi bilgili biri yapmaz bence. Sadece bilgiye sahip olmak bir şeyler başarmamızı sağlamaz. O bilginin taşıyıcısıyızdır. Yeni bir şey üretmeyiz. Bilginin yanında olmazsa olmazlardan biri hayal gücüdür. Bizi ileriye götürecek olan belki de tek ve en önemli şeydir hayal gücümüz. Albert Einstein'ın de dediği gibi "Hayal gücü, bilgiden daha önemlidir."

Notlarım

Sayısal Verilerden Yararlanma

Örnek

Okumak sürekli bir eylemdir. İlkokulda okumayı öğrendikten sonra okuma eylemine sahip bireyler oluruz. Ama okuma eylemini ne kadar gerçekleştirdiğimiz tartışılmaz hâdedir neredeyse. Yapılan bir araştırmaya göre Türkiye’de ihtiyaç malzemeleri sıralamasında kitaplar 235. sırada yer almaktadır. Japonya’da toplumun %14 ü, Amerika’da %12 si, İngiltere’de ve Fransa’da %21i düzenli kitap okurken Türkiye ‘de yalnız 10.000 kişide 1 kişi düzenli kitap okumaktadır.

Karşılaştırma

Örnek

Roman uzun soluklu bir filmidir. Olayların her ayrıntısı okuyucuya verilmektedir. Yoldan geçen simitçiden de haberiniz olur, o akşam haberlerde neler anlatıldığında da. Hikâye ise kırk dakikalık yabancı dizilerin tek bölümüdür. Bir olay vardır, ortalık tenhadır. Kalabalıklar yoktur. Tadı damağınızda kalır.

Notlarım

Benzetme

Örnek

Hayatım sayfaları bomboş olan bir defter gibi. Yaşadıklarım bir çocuk gibi karaladı ve sildi yazdıklarını. Çocuklar silerken defterin sayfalarına zarar verir ya benim hayatım da hep zarar gördü. Yaşadıklarım bazen sayfalarımı da koparıp attı. Hayatımdan çaldılar yani. Kim bilir kaç sayfa hayatım şu an, kaç sayfalık ömrüm kaldı?

Çöz Öğren

Aşağıdaki paragraflarda kullanılan düşüncüyü geliştirme yollarını yazınız.

Tiyatro, bir toplumun kültür ölçütüdür. Kişilerin insanlığı onunla ölçülür. Kişiye insanlık duygusu orada aşılır. Oturmayı, kalkmayı, birbirimizi sevmeyi, yardımlaşmayı, iyiyi ve kötüyü orada öğreniriz.

“Beni genel değer yargılarıyla anlamaya çalışanları anlayamam.” der Yahya Kemal. Doğru da söyler. Çünkü her sanatçı benzersizdir. Birçok ögenin bir araya gelmesiyle var olur sanatçı.

Bir zamanlar burası cennetten bir köşe gibiydi. Şimdi samimiyetsiz, uzun uzun kocaman taş binalar var. Bu samimiyetsizlik burada yaşayan insanlara da geçmiş. Bulaşıcı bir hastalık misali.

Notlarım

Şair olmak mı zordur, yazar olmak mı? Şair, duygularını kâğıt israfı yapmadan dile getiren, yazar ise duygularını deryaya yazsa sığdıramayacak olan mıdır? Yazarlık mı kolaydır, şairlik mi?

Dumanı üstünde sıcak sıcak...Evet, ekmekten bahsediyorum. Sofralarımızın vazgeçilmezlerinden biri. Yapılan bir araştırmaya göre bir günde israf edilen 4,9 milyon adet ekmeğin; 3 milyonu fırınlarda, 1,4 milyonu hanelerde, 0,5 milyonu personel ve öğrenci yemekhaneleri ile lokanta ve otellerde israf edildiğini biliyor muydunuz?

Çocukken oyun oynardık biz. Saklambaç, istop, seksek, körebe... Oyun oynarken düşerdik, dizlerimiz karnardı. Oyunun bittiğini annemizin bizi pencereden seslenerek çağırdığında anlardık. Artık oyun sözcüğü bilgisayarda oynan oyunların karşılığı oldu.

Yazım Kuralları

Kısaltmaların Yazımı

1)

Örnek

TBMM
TDK
TRT

Dikkat

Gelenekleşmiş olan T.C. (Türkiye Cumhuriyeti) ve T. (Türkçe) kısaltmalarının dışında büyük harflerle yapılan kısaltmalarda nokta kullanılmaz.

Notlarım

2)

Örnek

Cumhuriyet Cad. , Prof. Dr. , İng.

3)

Örnek

kg'dan, kr'un

Dikkat

Numara sözünün kısaltması da kelime gibi okunduğundan getirilecek olan ek okunuşa göre getirilmelidir.

Örnek

No.lu, No.suz

4)

Örnek

TDK'nin, THY'de, TL'yi

Notlarım

5)

Örnek

vb.leri, Alm.dan, m²ye

Noktalama İşaretleri

İki Nokta

1)

Örnek

Piyasaya yeni çıkan çocuk kitaplarından bazıları şunlardır: Sakız Sardunya, Bez Bebekle Kuklası, Flamingo Günlüğü...

2)

Örnek

Kendimi tanıyım: 6A sınıfının başkan yardımcısıyım.

Notlarım

3)

Örnek

Mert: Buraya kadar niye yürüyerek geldin?

Metin: Yolun bu kadar uzun olduğunu ve yağmur yağacağını tahmin edemedim.

Mert: Hemen montunu çıkar, sen gidene kadar kurusun.

4)

Örnek

— Konuşmanız bittiyse ben de bir şeyler söylemek istiyorum.

Komşu teyze sıkıntılarını sıralar:

— Su boruları eskidi, kapının girişindeki taşlar yerinden oynuyor.

5)

Örnek

<http://tdk.org.tr><http://meb.gov.tr>

6)

Örnek

$14 : 7 = 2$

$100 : 2 = 50$

Notlarım

Biraz Ara Verelim

Tekerleme Yarışması

Aşağıdaki tekerlemeyi önce içinizden okuyunuz. Sonra sınıftaki arkadaşlarınızla sırayla okuyunuz.

En güzel ve yanlışsız okuyan birinci olacak, unutmayın!

Al şu takatukaları takatukacıya takatukalatmaya götür.

Takatukacı takatukaları takatukalatmazsa takatukaları takatukacıdan takatukalatmadan geri getir.

Dil Bilgisi**Zarf Fiil (Ulaç - Bağ Fiil)**

Fiil +

-ıp / -ip / -up / -üp
 -ınca / -ince / -unca / -ünce
 -eli / -alı
 -erek / -arak
 -madan / -meden
 -dıkça / -dikçe / -dükçe / -dukça
 -tıkça / -tikçe / -tükçe / -tukça
 -ken
 -r....-mez
 -a...-a / -e....-e

• Zarf Fiil

Notlarım

Örnek

Bu yaraya bezi bastırıp kanı durdurmaya çalış.
 Sen gülünce güller açar Gülpembe.
Geleli daha beş dakika olmuştu.
Ağlayarak derdine çare bulamazsınız.
Durmadan soru sormaktan bıkmadın mı?
 O üzüldükçe biz ne yapacağımız şaşırıyorduk.
Düşerken elindeki kitabı bile bırakmamış.
Kalkar kalkmaz banyoya koştu.
Bula bula bu evi mi buldunuz?

Dikkat

Örnek

Sabah sabah bağırıp tüm mahalleliyi başımıza topladın. (durum)
 Okuldan gelir gelmez ödevlerinin başına oturur. (zaman)

Örnek

Küçükken bu sokağın köşesinde elma şekeri satılan bir dükkân vardı. (Zarf fiil)
 Kardeşim de çoğu kez uyurken sayıklar benim gibi. (Zarf fiil değil)

Notlarım

Çöz Öğren

Aşağıdaki cümlelerde bulunan fiilimsilerin atlarını çizip türlerini belirleyiniz.

Cümleler	İsim Fiil	Sıfat Fiil	Zarf Fiil
Geçen gün gittiğimiz filmin adı neydi?			
Gidişini dün gibi hatırlıyorum, gelişini nasıl unuturum?			
Konuşmak, düşünmekle birlikte anılmalı.			
Okumuş adamın hâli bir başka oluyor.			
Ardından bakarken hatırladım güzel günlerimizi.			
Sana bu konu hakkındaki fikirlerimi söylemeyi unuttum.			
Bilip bilmeden konuşuyorsunuz.			
Bir sonraki konuyu öğrenmeden bu soruyu çözemersin.			
Başlamak, bitirmenin yarısıdır.			
Kaçan kovalanırmış, bil istedim.			

Ödevim

Notlarım

Biraz Ara Verelim

Fiilimsi

Fiil Değilim
 Fiile Benzerim
 İsim Kökünden Türemem
 Fiil Kökünden Tüerim
 İsim, Sıfat, Zarf Olurum
 Cümleleri Birleřtiririm
 Sözcükleri Türetim
 Yapım Ekidir Eklerim
 Cümlenin Ögeleri De Olurum
 Sana Kolaylık Olsun
 Eklerimi Bul Benim

Blank area for writing notes, consisting of several horizontal light blue lines.

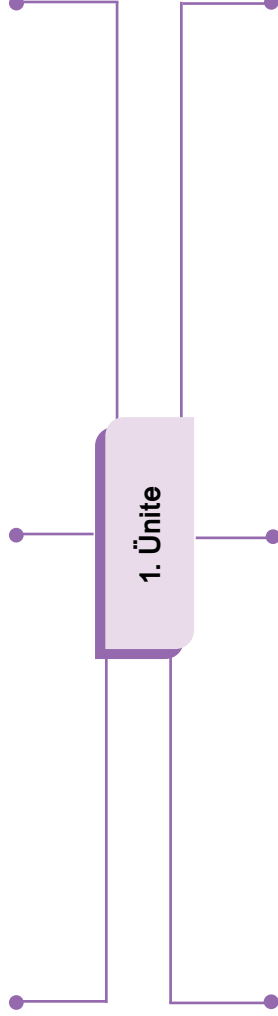
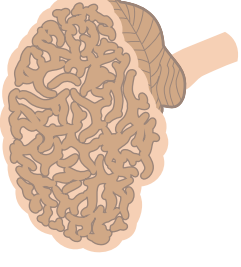

Notlarım

Blank area for writing notes, consisting of several horizontal light blue lines.

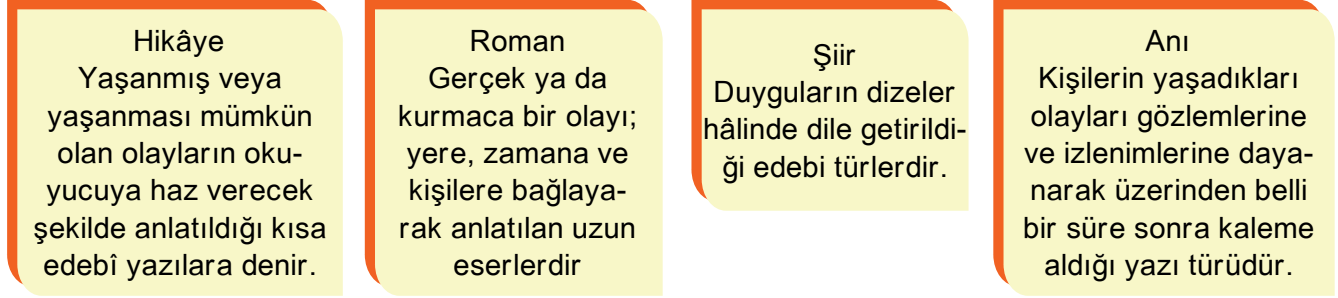
Zihin Haritası bilgilerinin organize edilmesini ve bilgileri saklamayı kolaylaştıracak bir etkinliktir. Çağrışımlar yoluyla bilginin ortaya çıkmasını sağlar. Yani hatırlamanızı kolaylaştırır. Yararlı olduğu kadar eğlenceli olan bu etkinlikte kavramlar arasındaki bağlantıları oklarla belirlemeye çalışınız. Bir kavramdan birden fazla kavram oku çıkarabilirsiniz. Zihin Haritası ağınızı istediğiniz kadar genişletebilirsiniz.

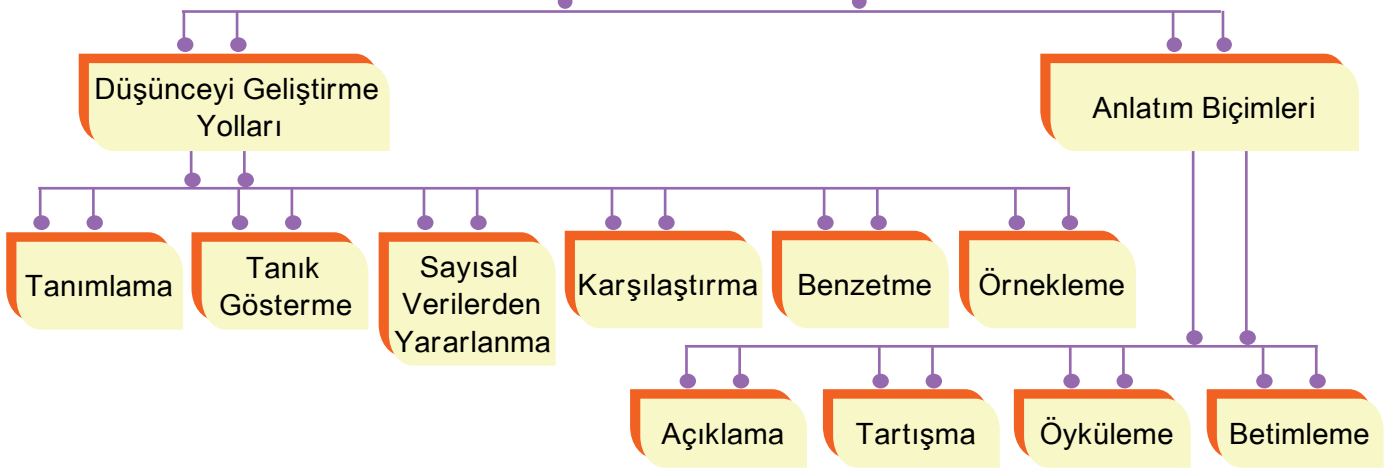

Ünite Özetim

Edebi Bilgiler

Anlatım Türleri

Yazım Kuralları

“şey” her zaman ayrı yazılır.

Büyük harflerle yapılan kısaltmalara ekler okunuşa göre getirilir.

Sayılarla ve kısaltmalara gelen ekler kesme işaretiyle ayrılır.

Üleştirme sayıları yazıyla yazılır.

Sayılar her zaman ayrı yazılır.

“mi” soru edatı kendinden önceki sözcükten ayrı yazılır.

Bağlaç olan “de” ve “ki” cümleden çıkarıldığında anlam bozulmaz.

“Herkes” i “s” ile yazmayı unutma

Fiilimsiler

İsim Fiil : • -ma, -ış, -mak

Sıfat Fiil: • -an, -ası, -mez, -ar, -dik, -ecek, -miş

Zarf Fiil: • -ip, -ınca, -eli, -erek, -madan, -ken, -dıkça, -r...-mez, -a....-a

Ne Kadar Öğrendim?

1. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin temel (T), yan (Y), mecaz (M) ve terim (TE) anlamlardan hangisiyle kullanıldığını ayrıçla gösterilen yerlere belirtiniz.

- () Ev sahibi kapıyı açıp gelenleri içeri aldı.
- () Oyunun son perdesi oldukça komikti.
- () İş yerinde yırtık biri olarak tanınırdı.
- () Parlak bir gelecek seni bekliyor.
- () Alevler her yanı sarmıştı bir anda.
- () Biz bu konuyu önceden görmüştük değil mi?

2. Aşağıdaki deyimlerin anlamlarını yazınız ve cümle içinde kullanınız.

Hor kullanmak:

Ok yaydan çıkmak:

Defterden silmek:

Pusulayı şaşırmaq:

Gık dememek:

3. Aşağıdaki boşluklara içinde aynı anda isim fiil, sıfat fiil ve zarf fiil bulunan 3 cümle yazınız.

-
-
-

4. İlk zamanlar o kadar utandım ki size tarif edemem. Hele ilk gün bir arkadaşına rastgelmeye-yim diye arka sokaklardan eve geldim. Kapıyı açan evlatlık beni bu hâlde görünce dehşetli bir nara attı. Kurt görmüş bir kısrak heyecanı ile haykıra haykıra kaçtı. Ben kapıyı iterek yukarı çıktım. Hınzır kız, kim bilir anneme neler söylemiş. Odama annem geldi. Ben dişlerim ağrıyormuş gibi ağzımı tutuyor, bıyıklarımı göstermiyordum.

Yukarıdaki metinle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Birinci kişili anlatım vardır.
- B) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
- C) Benzetmeye yer verilmiştir.
- D) Deyim kullanılmamıştır.

5. Aşağıdaki seçeneklerden hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) Yazar son kitabından aşkın kimyasını ele almış.
- B) Karşılıksız iyilik yapmak bir erdemdir.
- C) Baharın gelişi çocukların yeniden doğuşudur.
- D) Şiirin biçimi anlamından daha önemlidir.

6. Aşağıdaki ifadelerden hangisi atasözü değildir?

- A) Alim unutmuş, kalem unutmamış.
- B) Atı alan Üsküdar'ı geçti.
- C) Bir ağızdan çıkan bin dile yayılır.
- D) Çok koşan çabuk yorulur.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde örtülü anlam yoktur?

- A) Geçen hafta da müşteri hizmetlerini aramıştım.
- B) Galatasaray yine Kadıköy'de mağlup oldu.
- C) Son sınavda anlatım bozuklukları da çıkmayacakmış.
- D) Masal okumak, beni dinlendiriyor.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Alçakgönüllü insanlar etrafımızda pek kalmadı.
- B) Bu kitabı pek çok kişi okumuştur bence.
- C) Hukukun üstünlüğünü tartışmaya gerek yok.
- D) Geçidin altında bu akşam kaza olmuş.

9. Kişi karşısında duran bir eve baktı mı yanındakilerin de evi kendisi gibi gördüğünü zanneder. Oysa durum hiç de öyle değildir. Nereden baktığınız, nasıl baktığınız, nasıl görmek istediğiniz çok önemlidir. Aynı tabiat parçası karşısında çalışan iki ressamın fırçasından çıkmış iki tabloda hiçbir ortak yanın olmaması bundandır. **Yukarıdaki metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

- A) Bakış Açısı
- B) Ressam ve Renkler
- C) Neden Ressam Olmalıyım?
- D) Bakmak ve Görmek

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ulaç cümleye farklı bir anlam katmıştır?

- A) Duyar duymaz yalnızlığını geldim sana.
- B) Anlayınca sensizliğin zorluğunu kaçtım yanından.
- C) Ağlarken bile gülerim içimden.
- D) Düşünmeden sevdim seni, pişmanım.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) İşten 12.12.2004 tarihinde ayrılmış.
- B) Saat 13:30'da durakta olmalısınız.
- C) Binanın 2. katında tadilat var.
- D) Prof. Dr. Mert Çelebi seminere katılmadı.

Öz Değerlendirme Formum

Adı ve Soyadı: No: Tarih:.....

Sevgili öğrenciler bu form, "1. ÜNİTE" konularında öğrendiklerimizle ilgili kendinizi değerlendirme için hazırlanmıştır. Aşağıdaki her bir cümleyi okuyunuz, çalışmalarınızı en iyi yansıtan "Evet, Emin Değilim, Hayır" ifadelerinin altına (X) işareti koyunuz. Her sütunun altına bu işaretlerinizin sayısını yazınız. Cümleleri "Emin Değilim, Hayır" ifadeleriyle cevaplandırdıysanız öğretmeninizden yardım alınız.

1. Ünite	Evet	Emin Değilim	Hayır
Hikâye, roman, şiir ve anı türündeki metinleri belirleyebilirim.	☐	☐	☐
Sözcükler arası anlam özelliklerini ve sözcükler arasındaki anlam ilişkilerini ayırt edebilirim.	☐	☐	☐
Söz sanatlarını bulabilirim.	☐	☐	☐
Cümleler arasındaki anlam ilişkilerini belirleyebilirim.	☐	☐	☐
Atasözleri, deyimler ve özdeyişler arasındaki benzerlik ve farklılıkları ifade edebilirim.	☐	☐	☐
Yazımı yanlış olan sözcükleri belirleyebilirim.	☐	☐	☐
Nokta, virgül, noktalı virgül ve iki noktanın nerelerde kullanılıp kullanılmayacağını belirleyebilirim.	☐	☐	☐
Bir metindeki konu, ana düşünce ve yardımcı düşüncüyü bulabilirim.	☐	☐	☐
Cümle içinde fiilimsileri belirleyip çeşitlerini bulabilirim.	☐	☐	☐

Bu konuda kendimi pekiştirmek için planım:

Öğretmenin yorumu:

TÜRKÇE DERSİNE NASIL ÇALIŞMALIYIZ

Sen şimdi 8. sınıftasın. Ve bu yıl Türkçe dersinin senin için bir başka anlamı daha var. O da sınav başarısı. Türkçe dersi TEOG'da belirleyici derslerden biridir. Türkçe konuşmak, Türkçeyi ve onun kurallarını bilmek için yeterli değildir. Bu yüzden Türkçe dersi asla hafife alınmamalıdır. Üzerinde hassas bir şekilde durulmalıdır.

Türkçe dersini, "Dilbilgisi" ve "Anlam Bilgisi" olmak üzere iki bölümde ele almak daha uygun olur. Kişinin anlama ve yorumlama gücünü geliştirdiği için bu derste başarılı olmak, diğer derslerdeki, özellikle sözel derslerdeki başarıyı olumlu yönde etkilemektedir. Doğru cevabı bulmak; soruyu doğru okumaya, doğru anlamaya ve doğru yorumlamaya bağlıdır.

Oku ki Güçlen!

Kitap okumak insanın yorum yapabilme yeteneğini, anlama gücünü ve kelime hazinesini geliştirir. Bu yüzden kitap okumak Türkçe sorularını cevaplandırırken çok önemlidir. Türkçe sorularının büyük bir bölümü "Anlam Bilgisi" sorusudur. Bu soruları daha hızlı ve hatasız çözebilmek için bol bol kitap okumamız gerekir.

Anlam bilgisi soruları öğrencilere kolay gelen sorulardır ama öğrencilerin en çok hata yaptığı sorular da yine anlam bilgisi sorularıdır.

Anlam Bilgisi sorularını da üç ana başlıkta değerlendirebiliriz: Sözcükte Anlam, Cümlede Anlam, Parçada Anlam.

"Sözcükte Anlam" sorularını kolay çözebilmek için sözlük bilginizin yeterli seviyede olması gerekir. Bilmediğimiz kelimelerin anlamlarını hemen sözlükten bulup öğrenmeliyiz. Böylece soruları daha hızlı ve hatasız bir şekilde çözebiliriz.

"Cümlede Anlam" konusunda cümle yorumu, cümle oluşturma ve cümle tamamlama gibi sorular gelmektedir. "Cümlede Anlam" sorularını hızlı çözebilmek için bol kitap okumak soru çözme hızımızı artıracaktır.

"Parçada Anlam" konusu ise Türkçe dersinin belkemiğidir. Parçada anlam sorularını çözerken karşımıza bir kez daha kitap okumanın önemi çıkmaktadır. Parçada anlam sorularının uzun sorular olması ve sürekli zamanla yarış hâlinde olmamız parçaları bir okuyuşta anlayacak seviyeye gelmemizi zorunlu kılmaktadır. Bu da ancak kitap okuyarak ve bol soru çözerek olabilir. Parçada anlam sorularını doğru ve hızlı bir şekilde çözebilmek için dikkat edeceğimiz bazı kurallar vardır:

Parçada anlam sorularında öncelikle soru kalıbını okuyarak metnin bize ne anlatmak istediğini anlamalı, soru cümlesinin "bu bilgilere göre" şeklinde başladığına dikkat etmeliyiz. Böyle başlayan sorularda aklımızda konuyla ilgili diğer bilgileri, kendi görüşlerimizi bir tarafa bırakmalı metinlerde verilenlerle karıştırmamalıyız. Metinleri okurken önemli kısımların altını çizmeliyiz ki tekrar metne döndüğümüzde zaman kaybetmeyelim. Soru kalıbında olumsuz ifadeler varsa mutlaka altını bir kere daha çizmeli ve bizden istenen şeyin ne olduğuna dikkat etmeliyiz.

Dilbilgisi sorularını çözenin ilk adımı konuyu anlamaktır. Konuyu iyice anlamadan dilbilgisi sorularını çözmek yanlış olur. Konuyu gerek öğretmenden gerekse çalıştığımız kaynaktan iyice öğrenmeli varsa bu konuyla ilgili çözümlü soruları incelemeli ve daha sonra konuyla ilgili testlerin çözümüne geçmeliyiz.

Hatırla!

- Derste iyi bir dinleyici olmalı, konuları derste öğrenmelisiniz.
- Eve gittiğinizde öğrendiklerinizi tekrar ederek, konuları pekiştirmelisiniz.
- Bir günlük defteri edinmeli, günlük tutmayı alışkanlık haline getirmelisiniz.

- Kitap okumak için fırsat yaratmalı, özellikle yatmadan önce en az yarım saatinizi kitap okumaya ayırmalısınız. Kitap okuma alışkanlığınız yoksa zevk almadığınız, sizi sıkmayan, hoşunuza giden kitaplarla başlamalı, öğretmenlerinizden okuyabileceğiniz kitaplarla ilgili öneriler almalısınız.
- Kitap okuma alışkanlığı her ders için başarının anahtarıdır. Kitap okumak hem okuma hızını hem de okuduğunu anlama ve yorum yapabilme gücünüzü artırır, düşünce ve duygularınızı daha kolay ve doğru ifade edebilmenizi sağlar. Kitap okuma alışkanlığı olmayan öğrencinin okuma ve kavrama gücü zayıf olacağından yalnız Türkçe değil tüm derslerde öğrenme ile ilgili sorun yaşar. Unutmayalım; sorularda doğru cevabı bulmak, soruyu doğru okumaya, doğru anlamaya ve doğru yorumlamaya bağlıdır.

- Gazete, dergi gibi yayınlar takip edin; tiyatro, sinema gibi etkinliklere katılın.

Tüm derslerde başarılı olmanın temelini Türkçe bilginizin kuvvetli oluşuna bağlı olduğunu unutmayın.

Notlarım

A large rectangular area with a light blue background and horizontal white stripes, intended for taking notes.

A large empty rectangular box with a light blue border, intended for additional notes or a drawing.

Notlarım

A large rectangular area with a light blue background and horizontal white lines, intended for taking notes.

A large empty rectangular box with a light blue border, intended for additional notes or a drawing.

ÜRÜN DOSYASI KULLANMA YÖNERGEN

SÜRE	YAPILACAK İŞLER	ÖĞRENCİNİN YAPACAĞI İŞLER	ÖĞRETMENİN YAPACAĞI İŞLER	VELİNİN YAPACAĞI İŞLER
.....	Ürün Dosyasını Tanıma	Velisi ve öğretmeniyle ürün dosyasının amaçlarını ve en iyi ürünleri seçmek için ölçütler belirler. Bu ölçütleri yazılı olarak dosyaya koyar.	Ürün dosyasını ve çalışma takvimini tanıtır. Öğrenciye hedefli erini belirleme- de yardımcı olur. En iyi ürünleri seçmek için kullanılabilecek ölçüt önerileri getirir. Öğrencilere ürün dosyasını değerlendirme ölçütlerini duyurur.	Ürün dosyasıyla ilgili bilgi edinir. Öğrencilerin çalışma hedeflerini belirleme- sinde katkıda bulunur.
.....	Döneme Ait ürünlerin Biriktirilmesi	Hafta hafta ürünleri seçer. Seçilen ürünler üzerinde eleme ve geliştirme çalışmaları yapar.	Ürün biriktirme sürecini izler. Öğrencinin ürün eleme, geliştirme çalışma- larını koordine eder. Ürünlerin belirlenen ölçütlere uygun olarak seçilmesine yardımcı olur.	Öğrencilerin ürün eleme, geliştirme aşama- larından haberdar olur. Öğrencilerin süreçteki ihtiyaçlarını karşılar. Ürünlerle ilgili öğrenciye görüş bildirir.
.....	Ürün Dosyasına Konacak Ürünlerin Seçilmesi	Dönem boyunca seçilen ürünler içinden son elemeyi yaparak iki, üç ürün belirler. Bu ürünler için seçme gerekçelerini yazar. Seçilen ürünler için ürün kontrol listesini doldurur.	Dönem ürünleri için öğrencinin gelişim sü- recini yansıtacak en iyi ürünleri seçmesini- de yönlendirici rol oynar.	Öğrencilerin ürünler üzerinde yapacağı son elemeye yardımcı eder.
.....	Ürün Dosyasının Tamamlanması	Ürün dosyasının kapağını ve içindekiler kısmını hazırlar. Matematik dersiyile ilgili kendisini yansıtacağı bir öz geçmiş yazar. Çalışma sürecini yansıtan bir özet yazar.	Dosya tamamlama sürecinde öğrencinin yapacağı işleri hatırlatır ve bunlarla ilgili gerekli açıklamaları yapar. Yapılması gere- kenler hakkında örnek bir dosya tanıtır.	Öğrencilerin yapacağı işler için uygun ortam hazırlayarak öğrenciye ihtiyaç duy- duğu desteği sağlar.
.....	Ürün Dosyasının Sunumu	Sunum yönergesi doğrultusunda dosyasını sunuma hazırlar. Öğretmen ve velinin katılımıyla sunumu yapar.	Ürün Dosyası Sunum Yönergesi'ni hazırlar ve öğrencilere hatırlatır. Sunum için uygun yeri ve zamanı belirler. Sunuma velinin de katılımını sağlamak için mektup yazar. Öğrencinin dosyasını sunuma hazırlama- sına yardımcı eder. Velinin sunuma katılma- ması durumunda yazılı görüşünü almak için dosyayı veliye bir üst yazıyla gönderir.	Sunuma katılır. Ürün dosyasıyla ilgili görüşlerini sözlü ve yazılı olarak belirler. Geri bildirim formunu doldurur.
.....	Değerlendirme ve Geri Bildirimlerin Yapılması	Öğretmeni ile aldığı geri bildirimlerle ilgili görüşme yapar. Ürün dosyasının derecesine öğretmeniyle birlikte karar verir.	Ürün dosyasını bir değerlendirme ölçeğiyle değerlendirir. Çalışmalarla ilgili güçlü ve zayıf yanlarını belirten bir mektupla geri bildirimi bulunur. Bu mektup ürün dosya- sına eklenir. Her öğrenciye gelişme sür- ecinin tartışıldığı ve gelecek için hedefleri erin saptandığı yüz yüze görüşmeler yapar. Bu görüşmelerde ürün dosyasının derecesine öğrenciyle birlikte karar verir.	Çocuğun en çok hangi ürünü beğendiğini, çocuğun kendini hangi alanlarda geliştirmesi gerektiğini ve ona nasıl yardımcı olabileceğini belirten bir mektup yazar.

■ Kavram Sözlüğü

A

Abartma: Bir nesneyi veya durumu olduğundan daha önemli, daha büyük veya daha çok gösterme, mübalağa etme.

Afiş: Bir şeyi duyurmak veya tanıtmak için hazırlanan, kalabalığın görebileceği yere asılmış, genellikle resimli duvar ilanı.

Akıcılık: Söz, yazı ve anlatımın akıcı olma özelliği.

Akrostiş: Her dizenin ilk harfi yukarıdan aşağıya doğru okunduğunda ortaya bir söz çıkacak bir biçimde düzenlenmiş şiir.

Ana duygu: Bir edebî metnin geneline yayılan veya temayı besleyen duygular.

Ana düşünce: Metnin tamamında verilmek istenen düşünce, ana fi kir.

Anahtar sözcük: Bir yazıda konuyu en iyi yansıtan sözcük veya sözcük grubu.

Anlamdaş: Eş anlam.

B

Benzetme: Bir olayı ve durumu daha etkileyici göstermek amacıyla, onlarınken dinden güçlü veya zayıf bir varlıkla, durumla, olayla anlatılması.

Biyografi: Öz geçmiş.

Basit Cümle: Tek yargı bildiren, içinde herhangi bir fiilimsi bulunmayan ve bir yüklemi olan cümle.

Bağ eylem: Zarf fiil.

C

Canlandırma: Canlandırmak işi, animasyon.

Cümle: Bir duygu, düşünce veya isteği kısaca bir yargıyı bildiren sözcük dizisi.

Ç

Çağrışım: Bir söz, düşünce, görüntü, durum, olay vb.nin başkasını hatırlatması.

Çelişki: Söylenilen sözlerin, yapılan davranışların birbirini tutmaması.

D

Deneme: Herhangi bir konuda yeni ve kişisel görüşlerle bezenmiş bir anlatım içinde sunulan düzyazı türü.

Devrik Cümle: Yüklemi sonda bulunmayan cümle.

Deyim: Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği.

Dize: Şiirin satırlarından her biri, mısra.

Drama: Sahnede oynanmak için yazılmış oyun.

Duyu: İnsanların ve hayvanların, dış dünyanın uyarınlarını görme, işitme, koklama, dokunma ve tatma organlarıyla algılama yeteneği

E

Edilgen Fiil: İŖi yapan gerçek bir öznenin bulunmadığı fiil

EleŖtiri: Bir edebiyat veya sanat eserini her yönüyle değerlendirerek anlaŖılmasını sağlamak amacıyla yazılan yazı türü.

Etken Fiiller: İŖi yapan gerçek bir öznenin bulunduğu fiil.

Eylem: Olumlu veya olumsuz olarak çekimli durumda zaman kavramı taŖıyan veya zaman kavramı ile birlikte kiŖi kavramı veren kelime, fiil.

Eylemsi: Fiilden türetilen, olumsuz yapılabilen mastar, sıfat-fiil, zarf-fiil vb. türleri bulunan ad, fiilimsi.

F

Fabl: Kahramanları çoklukla hayvanlardan seçilen, sonunda ders verme amacı güden, genellikle manzum hikâye, öykünce.

G

GeiŖli eylem: Nesne ile kullanılabilen eylem.

GeiŖsiz eylem: Nesne ile kullanılamayan eylem.

Görsel: Görme duyusuyla ilgili olan, görmeye dayanan.

H

Hikâye: Gerçek veya tasarlanmış olayları anlatan düzyazı türü, öykü.

Hatıra: Anı.

I - i

İçerik: Sözlü veya yazılı anlatımda verilmek istenen öz, düşünce, duygu ve imgelerin bütünü.

İkileme: Anlamı ve anlatımı güçlendirip pekiŖtirmek amacıyla aynı ya da sesleri birbirine benzeyen sözcüklerin art arda yinelenmesiyle oluşan söz grupları.

İsim cümlesi: Ad cümlesi. Yükleme ekimli eylem olmayan cümle.

İsim fiil: Orta. Eylemsi türü.

K

Kafiye: En az iki dize sonunda anlamca ayrı, sese birbirine uyan iki sözcük arasındaki ses benzerliği.

Kurallı Cümle : Yükleme sonda bulunan cümle.

KiŖileŖtirme: Cansız varlıkları veya hayvanları insanmış gibi gösterme.

Konu: KonuŖmada, yazıda, eserde ele alınan düşünce, olay veya durum.

L

Lehçe: Bir ana dilin, ses, yapı ve söz dizimi bakımlarından büyük ayrılık gösteren kolu.

M

Masal : Olağanüstü olaylarla süslü, olağanüstü kiŖilerin baŖından geçen, zaman ve yer kavramları belirli olmayan düşsel metinler.

Makale: Herhangi bir konuda bilgi vermek veya bir gerçeği savunmak için yazılan

Mektup: Birbirlerinden uzaktaki insanların, anlaşmak ve haberleşmek amacıyla yazdıkları; duyguları, dilekleri, düşünceleri bildirmek amacı taşıyan yazı türü.

Mısra: Dize.

Münazara: Bir konu üzerinde, belli kural ve yönlere uyularak yapılan tartışma.

Mecaz: Bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda kullanılan söz.

N

Nesne: Öznenin yaptığı eylemden etkilenen varlık.

Nesnel: Gerçeğe varmak amacıyla, taraf tutmadan inceleme yapan, hüküm veren, objektif.

O-Ö

Otobiyografi: Öz yaşam öyküsü

Ozan: Şair

Örtülü anlam: Açıklama olmadan, kapalı olarak anlatılan.

Özdeyiş: Vecize

Özne: Cümlede işi yapan öge.

Öznel: Nesnel karşıtı, subjektif.

P

Parantez: Yay ayraç

R

Redif: Dize sonlarındaki yazılışları ve görevleri aynı olan ek, kelime ya da kelime grupları.

Roman: Topluların ve fertlerin başından geçmiş veya geçmesi mümkün olayları geniş olarak, ayrıntılarıyla anlatan yazı türü.

Röportaj : Bir gazetecinin her hangi bir yeri, bir kurumu gezerek, orada gördüklerini kendi görüşleri ile birleştirerek yazdığı gazete yazıları.

S

Sesteş: Eş sesli.

Sıralı Cümle: Basit ya da birleşik yapılı birden fazla cümlenin birbirine virgül, veya noktalı virgülle bağlanması sonucu oluşturulan cümleler.

Sohbet (Söyleşi): Sohbet, bir konuyu fazla derinleştirmeden, karşınızda biri varmış da onunla konuşuyormuşçasına işleyen yazılar.

Söylev: Nutuk.

Sözcük: Kelime.

Ş

Şiir: Seslerin, ritimlerin, uyumların kaynaşmasıyla en güçlü duyguları, izlenimleri, coşkuları canlandırma ve etkileme sanatı.

Şart: Koşul.

T

Tiyatro: Dram, komedi, trajedi gibi sahnede oynanmak üzere yazılan edebiyat türlerinin ortak adı.

Tekerleme: Çoğunlukla, masalların genellikle başında bulunan "Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde." gibi uyaklı giriş veya ara sözler.

Tema: Öğretici veya edebî bir eserde işlenen konu, düşünce, görüş, tem, ana konu.

U - Ü

Unsur: Öge

Ulaç: Zarf - fiil

Ünlem cümlesi: Seslenme ve duygu anlamı içeren cümle.

V

Vurgu: Bir sözcükteki ya da cümledeki bir heceyi, bir sözcüğü diğerlerinden daha baskılı söyleme.

Varsayım: Deneylerle henüz yeter derecede doğrulanmamış ancak doğrulanacağı umulan teorik düşünce, faraziye, hipotez.

Y

Yan Anlam: Sözcüklerin ilk konuluş anlamına bağlı olarak zaman içinde kazandıkları yeni anlam.

Yüklöm: Cümlede iş, oluş, hareket, kısaca yargı bildiren sözcük veya söz grubudur.

Z

Zarf-fiil: Ulaç, bağ fiil.

■ Kaynakça

- 8. Sınıf Türkçe Konu Anlatan, Okyanus Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- 8. Sınıf Türkçe Soru Soran, Okyanus Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler, Kaplan Üstüner, Etkileşim Yayınları, 2013.
- Ömer Seyfettin En Güzel Hikâyeler, Selim Gündüzalp, Zafer Yayınları, 2005.
- Bize Göre, Ahmet Haşim, Antik Yayınları, 2010.
- Çile, Necip Fazıl Kısakürek, Büyük Doğu Yayınları, 2013.
- Bütün Şiirleri, Ahmet Kutsi Tecer, Bilge Kültür Sanat Yayınları, 2009.
- Şiirler, Ahmet Muhip Dıranas, Everest Yayınları, 2015.
- Dostlar Beni Hatırlasın, Aşık Veysel, İnkılap Yayınevi, 2011.
- Bütün Şiirleri, Orhan Veli Kanık, Yapı Kredi Yayınları, 2015.
- Otuz Beş Yaş, Cahit Sıtkı Tarancı, Can Yayınları, 2015.
- Nasreddin Hoca Fıkralarından Seçmeler, Mehmet Aycı, Elips Yayınevi, İstanbul, 2012.
- <https://tr.fotolia.com>
- www.tdk.gov.tr

Haftalık Türkçe Ders Programım

Dersler	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
1. Ders					
2. Ders					
3. Ders					
4. Ders					
5. Ders					
6. Ders					
7. Ders					
8. Ders					

Türkçe Yazılı Yoklama Notlarım

1. DÖNEM				2. DÖNEM			
1. Yazılı	2. Yazılı	3. Yazılı	Ortalama	1. Yazılı	2. Yazılı	3. Yazılı	Ortalama

Türkçe Çoktan Seçmeli Sınav Doğru Sayılarım

1. DÖNEM					2. DÖNEM				

Türkçe Proje Notlarım

1. DÖNEM		2. DÖNEM	
1. Proje	2. Proje	1. Proje	2. Proje